

DARBININKAS

LIV NR. 3 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY, 14, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Sovietai baiminasi Amerikos susipratimo su Kinija

Nes tas susipratimas būsią nukreiptas prieš Sovietus. O Amerika susirūpinus, kaip įtikinti Sovietus, jog tai nebūsią prieš Sovietus nukreipta

Kom. Kinijos iniciatyva:

Kom. Kinija lapkričio 26 pasiūlė atnaujinti pasitarimus Varšuvoje tarp Amerikos ir kom. Kinijos atstovų. Pasiūlė ir pasitarimui datą — vasario 20. Tai bus iš eilės jau 135 pasitarimas. Skirtumas tas, kad da-

bar tas pasitarimo siūlymas išgarsintas kaip "taikingos koegzistencijos" siūlymas. Ligšioliniuose pasitarimuose kom. Kinija reikalavo dviejų dalykų — kad Amerika atitrauktų savo kariuomenę iš Formozos; kad Formoza būtų perduota kom. Kinijai.

Sovietų rūpestis:

Sovietai kom. Kinijos siūlyme įžiūrėjo kom. Kinijos norą laiku "patekti į autobusą", kuriuo vežamas pietų-rytų Azijos reikalas. Pasak sovietinės spaudos, kinai pamatė, kad Paryžiaus derybose gali būti dėl pietų-rytų Azijos problemų susitarta. Kinai nori tame susitarime turėti savo rolę. Ir dėl to iš Washingtono rankų "nori gauti bilietą į autobusą."

Sovietinė spauda Kinijos kalbas apie "taikingą koegzistenci-

ją" laiko "tik veidmainiška priedanga bendradarbiavimui, nukreiptam prieš Sovietus".

Galimą Amerikos ir Kinijos susipratimą Sovietai sutiko su tokiu pat piktu jautrumu kaip ir Nixono įgaliojimo gub. Serantono lankymai viduriniuose rytuose. Sovietinė spauda tuojau išpėjo arabus, kad Amerikos

noras atnaujinti santykius su Egiptu esanti apgaulė. O į Egiptą sostinę buvo nuskubėjęs pats Gromyko su Semionovu.

Amerikos rūpestis:

Kai Sovietai susirūpinę, kad Amerika neturėtų santykių nei su Kinija nei su arabais, tai Washingtone, pasak Chr. Sc. Monitor (sausio 10), kitas rūpestis: kaip atnaujinti pokalbius su Kinija, kad Sovietai nemanytų, jog tai nukreipta prieš Sovietus...

Viduriniai rytai — kodėl dėl jų taip skubinasi Sovietų Sąjunga?

Aktualiausias tarptautinis reikalas — viduriniai rytai, kuriuos tvarkyti iniciatyvos ėmėsi Maskva. Gruodžio 30 pasiūlė Izraelio arabų konfliktą spręsti keturiem — Amerikai, Anglijai, Prancūzijai, Sovietams.

Aiškinama, kad Sovietai norėjo pasirodyti "taiką mylinti valstybė" ir užtikrinti jai nemalonią Čekoslovakijos invaziją. Su iniciatyva skubėjo, nes kol yra LBJ vyriausybė, klimatas tam esąs palankesnis.

Sovietams tuojau pritarė Anglija, Prancūzija, pagaliau ir Amerika, tepaprašiusi papildomų informacijų dėl sovietinių siūlymų.

Ką Sovietai siūlo? Iš to, kas spaudoje paskelbta, sovietinis planas toks: Izraelis pasitraukia į 1967 sienas; arabai pareiškia neturėsia daugiau pretenzijų; zoną tarp Izraelio ir

Egipto užima tarptautinė kariuomenė, kuriai buvimo vietą ar vietas nurodo Nasseris ir nuo kurio sutikimo priklausau, ar ji turi pasilikti ar jau pasitraukti.

N.Y. Times santūriau, o Chr. Sc. Monitor be rezervų pritarė sovietinei iniciatyvai, kad keturi konfliktą išspręstų. Bet sprendimą turės priimti ir Izraelis bei arabai.

Ar Izraelis priims?

Izraelis kritiškai sutiko Sovietų siūlymą. Jame esą daug skylių: jis pateikia ant lėkštes pergale arabams ir prestižą Sovietams; jis neduoda jokio taikos sprendimo, nes pagal jį nei arabai pripažįsta Izraelio valstybę, nei duodama navigacijos laisvės Izraeliui. O dėl Prancūzijos sprendimo sulaukyti lėktuvų dalių pristatymą Izraeliui Izraelio vyriausybė paskelbė, kad savo karinę pramonę esanti tiek išplėtusi, jog turi pakankamai savo gaminių — tankų, patrankų, kulksvodžių, lėktuvų bei jų dalių, o kai ką eksportuoja net Prancūzijai.

Taktikos Izraelis taip pat nepakeitė. Priešingai — sustiprino puolimus už teroro veiksmus. Sausio 11 net du kartu Izraelio lėktuvai puolė Jordaniją.

Universitetas be riaušių ir hippijų —

Jei tokia retenybė yra, tai ji skatina pažvelgti: kas nuo riaušių sulauko ir kas riaušes kursto

Utah valstijoje Provo mieste yra Brigham Young universitetas — privatinis, su 24,000 studentų. Kai aplinkiniuose universitetuose triukšmai, čia kaip oazėje — nebuvo jokios rimtės nės demonstracijos.

Vieniujanti Jėga — religinis auklėjimas

Brigham Young universitete nėra hippijų. Į klases studentai eina padoriai apsirengę. Barzdotoj retenybė, o merginos visai nenešioja miniskirt. Nerūko. Taisyklės pasisako ne tik prieš alkoholį, bet net prieš kavą ir arbatą. Kai kitur degina Amerikos vėliavą, čia ritytis ir vakarais grojamas himnas, ir studentai išsitempę, akis nukreipę į vėliavą.

Tai mormonų laikomas universitetas ir tvarkomas pagal jų religinę dvasią. Studentų 95 proc., o dėstytojų 99 proc. yra mormonai. Kandidatai į studentus turi atlikti dviejų semestrų bandymus, kad jie patys pamatytų, ar jie šiam universitetui tinka. Priima į studentus galutinai pats vyskupas. Universiteto dėstytojai yra studentams ir patarėjai, auklėtojai. Kiekvienas turi savo globėjo ne daugiau kaip po 20 studentų ir praleidžia su jais per savaitę bent 10 valandų. Auklėjimo pagrindinė gairė: "Prašyk Dievą, lyg viskas priklausytų tik nuo Jo. Bet stenkis, lyg viskas priklausytų tik nuo tavęs".

Universiteto auklėjimo žymę išreiškia juokais sakydami apie studentes: esą jos visos čia atvyksta, norėdamos gauti Jaipnsnį, ir daugelis išnyksta su laipsniu "Mrs." Čia studentės pasiurda esančios tokios merginos, kurios vyrai laiko merginoms ir nori su jom susituokti bažnyčioje. Vienais metais buvo universitete 73 vesuvs.

Universiteto išlaidų 70 proc. sumoka bažnyčia. Kitos pajamos — donacijos. Dėl to studentams už mokslą per pusmetį tenka mokėti 250 dol., jei yra bažnyčios narys, ir 350, jei ne narys.

Daroma priekaištų, kad universitetas diskriminuoja negrus. Tarp 24,000 studentų yra 200 Amerikos indėnų, 10 polineziečių ir tik 10 negrų — tie patys daugumas iš Afrikos. Universiteto prezidentas paaiškino: nėra prašymų, ir pačiame Pro-

vo mieste tėra viena negrų šeima.

Zmonės ir čia nėra angelai. Tenka kai ką pašalinti. Tenka nugirsti nusiskundimo, kad su studentais elgiama kaip su vaikais. Bet riaušių čia nebuvo, o studentų skaičius didėja. Didelį reikalavimą, išvadinę auklėjimo keliu pasiekta drausmė yra šio universiteto pasisekimo šaltinis. Pereitų metų rugsėjo mėn. universiteto prezidentas Wilkinson, sveikindamas studentus, paprašė tuos, kurie padės universitetui išlaikyti tvarką ir drausmę, — atsistoti. Atsistoto visi. Paskui paprašė atsistoti tuos, kurie nesutinka. Tokių nebuvo.

Šio universiteto epizodas atvaizduotas U. S. News and World Report (sausio 20), atrodo kaip pasaka tarp šios dienos universitetų Amerikoje, Europoje, Afrikoje ir Azijoje.

SPROGDINANTI Jėga — rasinė kova

Amerikos universitetuose kasdieniniai reiškiniai — studentų reikalavimai, riaušės, patalpų užėmimas, kova su policija, streikai — Kalifornijoje, New Yorke, Bostone, Philadelphiaje, Wisconsinie ir kt. Pastebima, kad visur, ta kova vykdoma pagal tą patį planą.

Kovos priekyje reiškiama "Juočiųjų studentų sąjunga", kuri reikalauja pakeisti administraciją ir programą; reikalauja, kad studentai turėtų teisę dėstytojus kviesti ir atleisti.

KURSTANTI Jėga — "Naujoji kairė"

Drew Pearson ir Jack Anderson (N.Y. Post, sausio 13) rašė, kad Amerikos universitetuose reikalavimai vykdomi pavyzdžiu revoliucijos, kuri pernai buvo vakarų Berlyno universitete.

Organizatoriai — kurstytojai ateina pas studentus iš šalies. Mini ir konkrečias pavarde. Pvz. Samuel R. Jordan, Jr., kuris pernai buvo nuteistas už draudžiamų ginklų ir padegamosios medžiagos turėjimą kaip tik tą gegužės 10 rytą, kada Lancaster, Pa., Molotovo kokteiliais buvo susprogdinti keli naujokų priėmimo punktai, buvo pastebėtas jau ir Svarthmore, Pa., kurstė riaušes, nors jis nėra joks studentas.

U.S. News... pakartoja išvadas Bradley, kuris yra tarpvalstybinių ryšių vadovas General Electric kompanijoje ir kuris apkeliavo eilę universitetų, tirdamas "Naujosios kairės" veikimą. Jis teigia, kad Amerikoje ta "Naujoji kairė" paremia negrų reikalavimus bet už juos eina toliau. Negrai reikalauja lygios dalies su baltaisiais, "Naujoji kairė" reikalauja visiško grovimo — anarchijos. Kairės veikimu pasinaudoja ir Amerikos komunistai, bet "N. kairės" atstovai Amerikos komunistus laiko "persenusia kepure". "N. kairės" ideologija esanti kairesnė už sovietinį komunizmą. Ji artimesnė Mao Tsetungo "kultūrinei revoliucijai". "Smurtas yra pagrindas. Kiti elementai yra anarchija, nihilizmas, autoriteto paneigimas".

"N. kairės" centrinė organizacija esanti "Students for a Democratic Society", kuri sudaryta 1962 su centru Chicagoje.

Europoje "N. kairės" reiškiškai vadinasi "Tarptautiniu sindikalistų studentų sąjūdžiu". Jo centras yra Amsterdamo, Olandijoje. Iš ten derinama Vokietijos, Anglijos, Italijos, Prancūzijos studentų anarchistų veikla. Šiem metam Europoje numatytas taikyns Nato.

Ironiška, kad iš tos pačios Olandijos eina ir aštriausio pobūdžio reformos religijoje.

Paryžiaus derybos įšalo, kovos — ne

Paryžiaus derybose taip ir nesutarta dėl "stalo" — kaip delegacijom susėsti. Saigonas nesutiko sėsti taip, kad Vietkongas būtų tokioje pat padėtyje kaip Saigono vyriausybė. Š. Vietnamas nesutiko, kad būtų dvi šalys: Amerikos ir p. Vietnamo, š. Vietnamo ir Vietkongo. Manoma, kad delegacijų pasitarimai nebus šaukiami iki prezidento Nixono inauguracijos.

Ligšiolinėje trintyje išaiškėjo nesutarimas ir tarp Amerikos atstovų. Aps. sekretorius Clifford ir delegacijos pirmininkas Harrimanas norėjo kietai spausti Saigono vyriausybę. Atsotvas Saigone Bunkeris siūlė kantrybės su Saigono vyriausybe.

Tuo tarpu pačiame Vietname teroro kautynės tebeina. Sausio 13 komunistam pasisekė įsiveržti į amerikiečių bazę prie Canto ir sunaikinti 18 helikopterius;

žuvo 8 amerikiečiai, sužeistų 15.

Paryžiuje nuo sausio 20 derybas dėl Vietnamo ves H. Cabot Lodge jr. Saigone pasilieka Bunker. Pietų Vietnamas tuo patenkintas.

ANGLIJA PANAŠĖJA Į AMERIKĄ

Amerikoje populiarius pilietinių teisių sąjūdis rado atgarsio šiaurinėje Airijoje, kuri yra prijungta politiškai ir militariškai prie Anglijos, bet viduriškai turi autonomiją (pietinė Airija nuo 1922 yra nepriklausoma). Šiaurinėje Airijoje dauguma yra protestantai, ir katalikai gyventojai pasijuto esą skriaudžiami. Prieš trejetą mėnesių katalikų sąjūdis, daugiausia studentai, ėmė reikalauti, kad atstovai būtų renkami ne pagal turta, bet principu "vienas asmuo — vienas balsas" (katalikai yra neturtingesni, tad jie labiau pasijuto skriaudžiami kaip protestantai); taip pat ėmė reikalauti, kad pilietis nebūtų laikomas suimtas be kaltės nurodymo; kad katalikai nebūtų skriaudžiami butų, tarnybų paskirstymo atžvilgiu. Šiem reikalavimam dramatiškai surengė 5,000 žygį į sostinę Belfastą. Miestely Newry, 40 milių nuo Belfasto, eiseną susidūrė su policija, sužeistų 18 civilių ir 10 policininkų.

— **Prahoje** spauštuvų profesinė sąjunga atsisakė spausdinti partijos laikraštį "Tribuna", nes jo turinys esąs priešingas krašto liberalizacijos sąjūdžiui.

— **Švedija**, pirmoji iš Vakarų valstybių, sausio 10 pripažino š. Vietnamą.

— **Sovietai** paskelbė rengsią šiemet savo kariuomenės manevrus Čekoslovakijoje; paskelbė taip pat kad Čekoslovakijoje sovietinės kariuomenės tebesą 70,000.

— **Nuosaičiųjų negrų** vadas Roy Wilkins sausio 13 išpėjo, kad Nixonas yra spaudžiamas tam tikrų grupių pristabdyti juočiųjų ir baltųjų integraciją mokyklose. Pasisakė taip pat prieš negrų studentų reikalavimus, kad universitetuose būtų atskiri departamentai negram. Tai esanti segregacija iš kitos pusės.

— **Prez. Nixonas**, jei senatas tvirtins Atstovų Rūmų nutarimą prezidentui pakelti atlyginimą iki 200,000 dol., atskaičius mokesčius, gaus 86,400. Dabar atskaičius prezidentas gauna 57,700.

— **Rytų Vokietijoje** nuo sausio pradžios universitetai pertvarkomi sovietiniu pavyzdžiu.

Ir rasinėm riaušėm Anglija mėgina vyti Ameriką. Sausio 12 Londone ryšium su Commonwealth konferencija "Juočiųjų tautų sąjunga", radikalieji negrai ir imigrantai iš Azijos surengė 5,000 asmenų demonstraciją — taip pat su kovom prieš policiją. Tuo jie norėjo reikšti protestą prieš Anglijos rasistinę imigracijos politiką. Toje politikoje keistas nenusekimas — kai Kenya, Uganda, Zambia ėmėsi išvaryti 50,000 iš Azijos atvykusių emigrantų, kurie turi Anglijos pasus, Anglija atsisakė juos priimti — imigracijos taisyklės neleidžia spalvotų.

Antisemitizmas ar antigomulizmas?

Lenkijoje partijos vadas Gomulka ėmėsi akcijos prieš "antisemitus". Pašalintas iš partijos R. Gentarz, kurį Gomulka pavadino "antisemitu". Pašalintas iš vidaus reikalų ministerijos T. Walichnowski, autorius antisemitinių knygų, kurių viena laimėjo 1968 metų literatūros premiją. Gomulkos akcija prieš "antisemitus" nebūtinai reiskia, kad jis ėmėsi naujos linijos. Priežastis kita: esą Gomulka pamatė, kad propaganda prieš "sionistus" ir "stalinistus" norima panaudoti vidaus reikalų ministerio Moczar pačiam Gomulka išversti iš valdžios (pats Gomulka vedęs žydė). Bet Gomulka, tvirtai atsirėmęs į Brežnevą, savo pozicijas sustiprino ir ėmė valyti savo priešininkus, valymą pridengdamas "antisemitizmu" valymu.

— **Jordanijos** delegacija sausio 12 išvyko į Maskvą prekybos derybų. Syrijos užsienių reikalų ministeris išvyko į Lenkiją.

— **Izraelio** buvęs min. pirm. Ben Gurion pasisakė už užimtos teritorijos dalies grąžinimą arabam.

— **Prancūzijoje** gen. Pierre Koenig, antrojo pasaulinio karo herojus, vadovauja komitetui, kuris rengia manifestą prieš prez. de Gaulle draudimą išvežti į Izraelį lėktuvus ar jų dalis.

— **Kapitonas James Cook** 1788 rugp. 26 iš Plymoutho, Anglijoje, išplaukė į savo pirmą kelionę aplink pasaulį. Jau 1770 birželio 10 prie Australijos krantų laivas užkliuvo už koralų. Kad laivą išgelbėtų, kapitonas įsakė išmesti 6 patrankas. Buvo surengta 10 ekspedicijų patrankom surasti. Tik dabar elektroninių magneto metrų pagalba jos surastos.

— **Mrs. Nixon** įsitaisysianti Baltuosiuose Rūmuose grožio saloną sau ir Baltųjų Rūmų štabo moterim. Būsianti pakviesta jos nuolatinė plaukų dailintoja, kuri, kaip rašo N. Y. Post, vadinasi Eva Ruinys, yra 30 metų ir atvykusi į Ameriką prieš 14 metų iš Vokietijos (pavardė lietuviška!).

Al-Fatah Arafat, arabų fedajų populiariausias vadas

"Jis mane erzina"... Tokiu vaizdu Ch. Sc. Monitor atsiliepė į Sovietų pasipiktinimą, kad Amerika rengia Vokietijoje "karinę provokaciją" — Amerika pasiuntė 15,000, o Sovietai sakėsi turį Čekoslovakijoje 70,000.

Ar sovietam pavyks sutirpinti valdomas tautas?

Taip svarsto prof. V. S. Vardys "Osteuropa" žurnale

Vakaruose nuo pereinamųjų metų Čekoslovakijos invazijos akys nukreiptos į sovietinės ekspansijos užsimojimus — į Viduržemio jūrą, į vidurinius rytus. Nukreiptos taip pat šiek tiek į Sovietų vidaus gyvenimo reikišnius, kurie rodytų lyg laisvės ilgesio kibirkštis — į Litvinovo ir kt. bylas. Mažiau kalbama apie Sovietų viduje įjungtų tautinių grupių likimą. Už tat skaitytąjį dėmesį kreipiame, radę "Osteuropa" žurnale 1968 liepos nr. straipsnį "Tautybių tirpinimas", kurį parašė V. Stanley Vardys (Oklahomos universiteto profesorius). Dešimties puslapių straipsnio mintis (labai atsargiai dėstomas) galim suvokti prie 3 pagrindinių klausimų: 1. ar tautų sutirpinimas, asimiliacija iš viso pasiekiamas, 2. kas Sovietų pasiekta, 3. kas nulems Sovietų politiką tautinių grupių atžvilgiu?

Ar visiška asimiliacija įmanoma?

Tas tikslas sunkiai pasiekiamas, bet nėra neįmanomas. Europos istorijoje matome daug

pavyzdžių, kur buvo vartojamas tautoms tirpinti, sakyk, "imperialinis" metodas — duodant daugiau galimybių tom grupėm, kurios prisijungia prie valdančiosios, "imperialinės" grupės. Tačiau toks kelias yra ilgas ir keblus. Žymiai greičiau asimiliacija vyksta vad. "melting pot" būdu, pvz. šiaurės Amerikoje. Žmonės, suvažiavę iš įvairiausių pasaulio dalių, pirma prisitaiko prie valstybės, o po to prie vadovaujančios grupės.

Kuo ir kas Sovietų pasiekta?

Rusijos valdovai po spalio revoliucijos tikėjosi, kad įvairios tautybės savaime išstips ir įsijungs į rusus. Kurį laiką nerusiškos kultūros net galėjo klestėti. Po poros dešimtmečių Stalinas pakeitė tą eigą, stiprindamas rusų nacionalizmą, stiprindamas spaudimą tautinėm grupėm, kai kur nerusišką alfabetą įsakdamas net perrašyti rusiško raidyno ženklais ir

rusų kalbą paversti dėstomąja mokyklose (pridėkim genocidines priemones — ištisų tautinių grupių deportavimą. Red.). Chruščiovas pasisakė prieš rusinimą "jėga", bet parėmė Stalino rusinimo politiką tuo, kad rusų kalbą pavadino ideologine kalba ir siekė įjungti tautines grupes ūkinėm prerogatyvoms. Nuo 1961 partijoje stiprėjo kultūrinės ir kalbinės asimiliacijos kryptis.

Rezultatai? — Yra vietovių pvz. Sibire, Ukrainoje ir kitur, kur rusiškas elementas yra dabar stipresnis, negu prieš 50 metų. Ir rusų visur daugiau gyvena (ligi 8 proc.). Komunistų partijai pasisekė suorganizuoti nerusiškas bendruomenes ir jas įtraukti į rusiškos valstybės rėmus. Tos bendruomenės kai kur susitaikė su rusiška vadovybe — totalitariniu valdymo būdu, ir partija gali pasidžiaugti savo darbo vaisiais.

Siekdama ūkinės integracijos,

partija patenkina ir kultūrinės asimiliacijos interesą. Su pramonės augimu augo miestai, ir į juos suvažiavo vis daugiau rusų ir kitų slavų. Taip atsirado nerusiškuose kraštuose rusiškos mokyklos, teatrai, laikraščiai ir t.t. Ta prasme Sovietų industrializacijos įtaka tautinėm grupėm yra ne kiek nemenkesnė už kapitalizmo sistemas. 1959 m. statistikos stebėtojai rado, kad padidėjo skaičius nerusiškos kilmės žmonių, kurie nurodė rusų kalbą kaip savo gimtąją kalbą. Tai ypačiai ryšku, kur mažos tautinės grupės gyvena rusų tarpe.

Kas asimiliaciją lėtina?

Siekiant patraukti tautines grupes, buvo sudarytos sąlygos tom grupėm reikštis sava kalba bei kultūra. Bet tai sustiprino ir tautinės grupės žmonių tautinę ar etninę sąmonę. Asimiliacijai pasipriešinimo parodė ne tik senoji karta, bet ir jaunoji, išaugusi Sovietų sistemoje. To parodė net partijų vadai kai kuriose respublikose. Šis veiksnys prisidėjo prie asimiliacijos sulėtinimo.

Antras veiksnys — nuolat mažėjantis gimimų skaičius rusų tarpe, kai tuo tarpu kitose grupėse jis ne taip ryškiai

krinta, o kai kuriose (nerusiškuose ir ne apskritai slaviškuose) respublikose gimimų skaičius tebėra didelis ar net padidėjęs. Tuo keliu ir rusiškas elementas miestuose galėtų kiek sumažėti.

Naujosios kartos Sovietuose domėjimasis didesnėm laisvėm gal sustiprintų ir tautinėse grupėse pasiryžimą išlaikyti savo tautinį savitumą. Bet šis veiksnys kol kas sunkiai pastebimas (Daug stipresnis veiksnys — įtaka iš Vakarų Red.).

Kas lems Sovietų tautybių asimiliacijos politiką?

Svarbūs du veiksniai. Vienas — Sovietų politika tautybių atžvilgiu visuomet buvo ir pasiliko tik bendrosios krašto politikos dalis. Nuo bendrosios politikos priklausė, kuriuo metu asimiliacijos pastangos stiprinamos, kuriuo varžtai atleidžiami. Bent šiuo metu neatrodo, kad partija būtų linkusi atsakyti asimiliacijos tikslų. Ji yra atmetusi "tautinio komunizmo" idėją. Antras veiksnys — vadovybės padėtis Maskvoje. Kai Maskvoje vyksta kovos dėl valdžios; kai padėtis daro įtampą, partija vengia žmones kiršinti. Šiurp ar taip asimiliacijos eiga priklauso nuo Maskvos, o Maskva nelinkusi savo asimiliacinio siekimo keisti.

E.K.M.

LIETUVOJE

LIAUDIES MENO DRAUGIJA

Yra Lietuvoje įsteigta "Liaudies meno draugija", kuri turinti apie tūkstantį narių, nors jone dar ne visi tikri liaudies menininkai sutelkti. Be to, esą įsiterpusių nemaža ir tikių, kuriems gal ir nepriderėtų ten būti. Tos draugijos pirmininko pavaduotojas Kęstutis Trečiakauskas "Literatūros ir Meno" (47) redakcijai pakalbėjo panašiai, kaip prieš kiek laiko ir tos srities žinovas prof. P. Galaunė buvo rašęs.

Sako: "Liaudies meno sąvoka dabar, galima sakyti, piknaudžiujama. Prisdengus liaudies menu, prekiaujama amatininkų darbais, serijiniais pramoniniais gaminiais, nieko bendra neturintais su liaudies dailės tradicijomis. Rinkoje apstu nevykusių senųjų darbų kopijų, pseudomeno pavyzdžių... Dabar kartais klaidingai manoma, kad žmonės, neturintys specialaus išsilavinimo, jau ir yra liaudies menininkai..."

Esą, kiekvienoje epochoje liaudies menas atspindėjo laiko dvasią, socialines sąlygas, nuotaikas. Dabar, esą, parduotuves užplūdo visoki velniai: velnias — žvakidė, velnias — lazda, velnias — peleninė, velnias — druskinė, velnias — kaukė... Trečiakausko nuomone, visi tie velniai nederą su šiuo laiku dvasia, nors ir nematyt, kad jis būtų gilinesis į klausimą, kodėl dabartiniai liaudies menininkai ar, tegu, net ir amatininkai taip panūdo visuose dalykuose rodyti glūdinį velnią...

Kiekvienu atveju, Trečiakaus-

kas numato, kad artimiausiu laiku teks kitaip liaudies meną derinti su laiko dvasia: ryšium su Lenino jubiliejum bus rengiama paroda tema "Leninas ir jo idėjų liaudies menininkų darbuose". Klausimas, ar pavyks draugijai prigrasinti narius, kad bent kaikiurie iš jų nepridrožintų tai parodai "velnių — Leninų", vietoj suniekinatų "velnių-žvakidžių" ar "velnių-lazdų"...

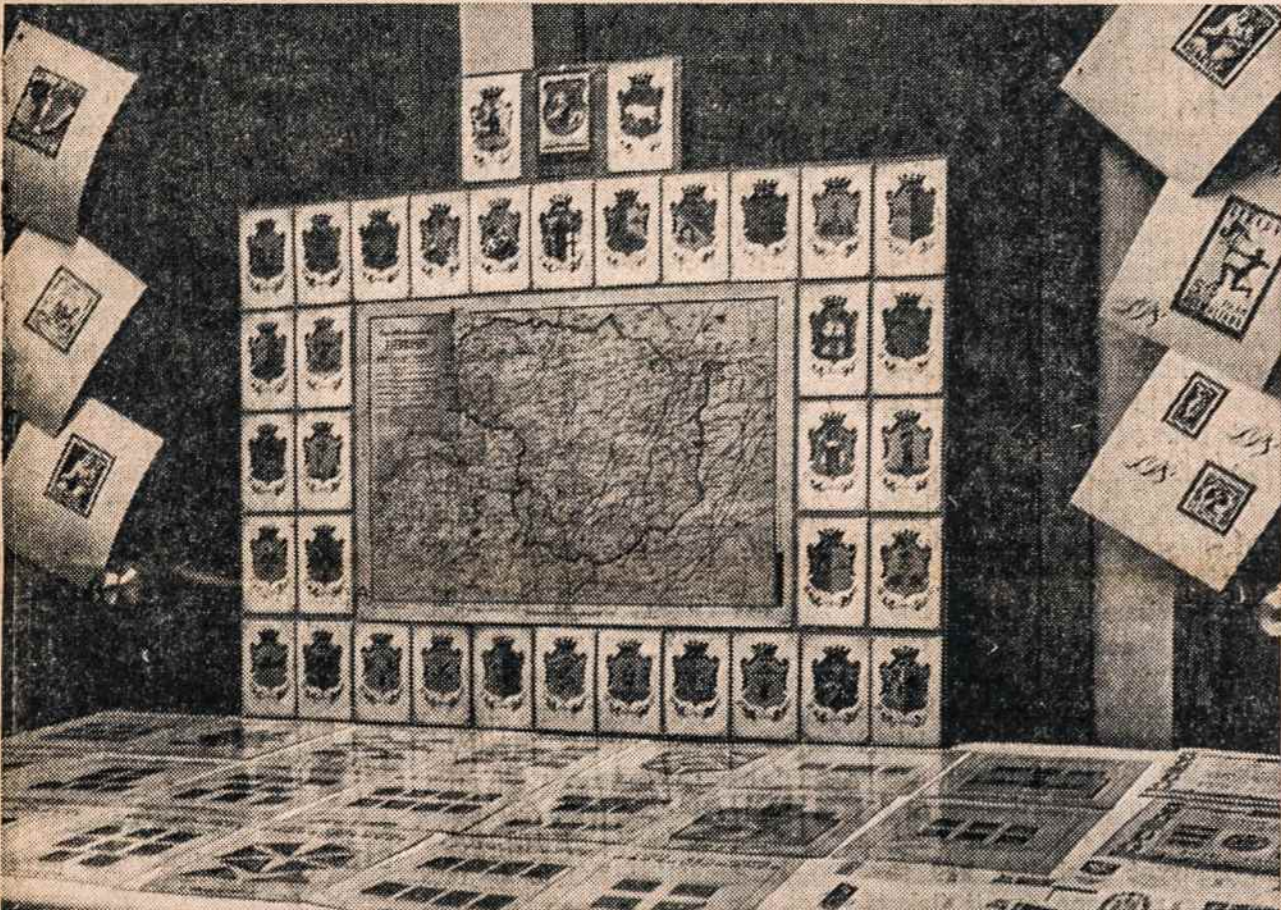
"Norime, kad užsienio parodose, kur eksponuojami liaudies menininkų darbai, dalyvautų patys autoriai". Visi dairoi progų nors trumpam iškelti koją į užsienius... (Elta)

MIRĖ PROF. J. ŠOPAUSKAS

Lapkričio 26 Kaune mirė profesorius Jonas Šopauskas, įpusėjęs 69-tus savo amžiaus metus, 30 metų vadovavęs Kaune medicinos fakulteto higienos katedrai. Prieš tai, 1929-38 buvo dirbęs prof. V. Lašo vadovaujtoje normaliosios fiziologijos katedroje kaip laborantas bei asistentas. Protarpiais buvo išvykęs studijuoti į Paryžių, Stockholmą, susipažinti su higienos katedros organizavimu, lankėsi eilėje kitų Vakarų Europos universitetų. Medicinos mokslo daktaro laipsnį įgijo Kaune, 1936. Karo metu ir po karo (1941-60) taip pat dėstė ir Vilniuje, normaliosios fiziologijos kursą. Buvo kurį laiką Kauno medicinos instituto fakulteto dekanu, prarektorium, keletą metų buvo medicinos mokslinės tarybos pirmininkas prie dabartinės sveikatos ministerijos Vilniuje, parašė apie 70 mokslinių darbų. Duoklę vadinamajam "visuomeniniam darbu" atidavė tik "Zinijos" ir higienistų bei fiziologų draugijoje. (Elta)

Mašinos iš Vokietijos

Komunistų partijos laikraščiu ir žurnalų leidykla Vilniuje pirkė rytinė Vokietijoje dvi naujas spaustuvines mašinas: keturių spalvų ofsetinę ir lakavimo. Po Naujų Metų žada išleisti žurnalus "lakuotais", atseit gražiau žvilgančiais (į užsieniui leidinių panašesniais, viršeliais. Ne kartą buvo gėrėtasi, kad spaustuvės nuolat papildomos naujomis "tėvyninėmis" (tai yra, rusų darbo) mašinomis. Šiuo atveju ryžosi įsigyti vokiečių darbo mašiną. (E.)

Lietuvos vėjų 41 kuopos dešimties metų sukakties minėjime sausio 5 Maspetho liet. parapijos salėje buvo surengta pašto ženklų, numizmatikos, rankdarbių parodė. Nuotraukoje — Lietuvos žemėlapis su miestų herbais. Nuotr. V. Maželio

UŽ NUEITĄ MYLIĄ PO 1 DOLERĮ, VISO — 268 DOL.

SPAUDA

Ir kaip bepaneigsi, kad senesni ir jaunesni galvojimo būdas skiriasi. Net dėl pinigų surinkimo. Antai, senieji rašo jausmingus atsišaukimus: aukokite, aukokite, aukokite... Rezultatai ne visada toki, kokių norėtum. Jaunesni galvoja konkrečiau ir patraukliau. Antai kokiū būdu Ateities laikraščiai buvo surinkta 268 dol. auka. Apie tai rašo Ateitis Nr. 9:

"Pirmoji stovyklos savaitė Wasagoje. Gražus ketvirtadienio rytas. Ir atsikelti reikėjo valandą anksčiau. 140 stovyklautų pasiruošė žygiui. Tik 3 buvo gailestingosios sesers atleisti. Visi kiti turi žygiuoti, be jokio pasirinkimo. Paskutinis patikrinimas prie vėliavų. Visi pareina pro žygio viršininką Andrių Paškauską. Nė vienas neišleidžiamas be storų kojinių ir batų. Visas žygis — 24 mylios; 12 mylių iki numatytos Vaškaičių sodybos ir 12 mylių atgal. Kas 3 mylios yra padarytos atžymėjimo stovs ("check-points"), kur kiekvienas gauna atsigeritį, sausainį ir — žygiuoja toliau. Visiem išduotos kortelės ir, prieš 3 mylių stotį, atžymima, kad jis tą 3 mylių nuotolį praėjo. Kas pavargsta — gali pasilikti tik atžymėjimo stotyje ir laukti, kol bus parvežtas atgal stovyklon. Tik išėjus pro stovyklos vartus, visi susigrupavo taip, kaip norėjo. Patys jaunučiai pirmas 3 mylias tiesiog bėgte bėgo. Susidarė didžiausia virtinė. Visą laiką pirmyn ir atgal važinėjo 3 automobiliai, nors pa-

vargusieji galėjo sustoti tik 3 mylių stotyse. Net neįtikėtina, kad puskelio 12 mylių, — kur buvo duodami pietūs, — nepasiekė tik 7 stovyklautojai. Su grįžimu buvo kitaip. Daug kas nebesiryžo iš viso bandyti žygiuoti po pietų. Kiti tuoj leidosi atgal. Dalis bėgo ir visą 12 mylių atgal parbėgo bėgte (per 2 valandas).

Kelionė atgal buvo sunkesnė, tačiau pėsčiom stovyklon sugrįžo 55 stovyklautojai.

Psiūlių ant kojų daug, raumenys skauda, — tačiau nuotaika gera!

Sis žygis buvo "Ateičiai". Buvo skelbta, kad kiekvienas stovyklautojas susirinktų rėmėjų — "sponsorų", kurie skirtų

kiek nors už kiekvieną nueitą mylią. Buvo tėvų, kurie nesitiki, kad jų 7 ar 8 metų dukterė nueis daugiau negu 3 mylias, paskyrė po 1 dol. už mylią. Teko apsigauti, — ne viena mažytė nuėjo 12 mylių. Buvo nemaža, kurie "sponsorų" visai neturėjo, bet žygiavo. Daugiausia rėmėjų turinčiam ir daugiausia surinkusiam už žygį buvo pažadėta premija. Ji buvo įteikta Juozui Gudinskui iš Hamiltono, kuris už žygį surinko 67 dol. Jam padėjo jo broliai Antanas ir Marijus. Jie visi 3 "Ateičiai" savo žygiu surinko 100 dol. Tai tikrai didelis darbas ir pasiryžimas, kurį gali įvykdyti tik tvirtos valios, pasiryžę moksleiviai. Iš viso žygis "Ateičiai" davė 268 dol."

Argentinos lietuvų organizacijų ir spaudos taryba. Iš k. į d. pirmoje eilėje: I. Padvalkis, A. Mičiūdas, L. Simonauskienė, L. Sruga, J. Cikštas, pirm. kun. A. Steigvila, L. Mičiūdas, J. Gilydis. Stovi visi valdybos nariai.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermerims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4355.

THEODORE WOLININ, Inc. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruosiama garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška stuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Tel. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekamą sąžiningai pagal susitarimą už labai prienamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretai, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GĖRIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. TW 7-3061, namų 849-1060 (nuo 9 r. iki 9 v.)

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai LITAS Travel Service yra pasirošus Jums patarnauti nežūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsisiti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUŠIATIES KELIONĖN?.. Nepamirškite!

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKMINGOS KELIONĖS!

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Elna nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
sugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Apie ką turim kitiems kalbėti

Vasario 16 artėjant, čia skelbiame Eltos Informacijų sugestijas, į ką reikia kreipti kitų dėmesį, kalbant apie Lietuvą:

★

Laisviems lietuviams įvairiomis progomis reiškiant protestą prieš Sovietų Sąjungos įvykdytą Lietuvos okupaciją, — Lietuvoj tebe laikoma, nepaisant nei tarptautinės teisės, nei žmoniškumo dėsnų, kankinant Lietuvos žmones, juos rusinant, paverdant lietuvių tautą fiziškai ir dvasiškai bei išnaudojant kraštą ūkiškai — ypač pabrėžtini šie nusikaltimai:

1) Okupantas ištrėmė iš Lietuvos į Sibiro ir kitų atšiaurių Rusijos užimtų sričių prievartinio darbo stovyklas kelis šimtus tūkstančių Lietuvos gyventojų, pasmerkęs juos žiaurioms kančioms ir mirčiai. Didelė ištremtųjų dalis žuvo tose stovyklose, o gyviesiems išlikusiems daugeliu atvejų vis dar kliudoma grįžti į savo kraštą.

2) Okupantas sistemingai persekiojo ir tebepersekioja Lietuvos dvasininkus ir tikinčiuosius. Atėmė iš jų maldos namus ir uždarė vienuolynus, viską iš jų pasisavindamas. Kovodamas prieš religiją, okupantas visokiomis priemonėmis kliudė naujų dvasininkų paruošimą ir priaugančios kartos religinį auklėjimą.

3) Okupantas planingai gabeną į Lietuvą savo kolonistus, daugiausia rusus, pastoviai juos įkurdina Lietuvoje ir skiria juos į vadovaujamą pareigą į staigose, įmonėse, kolchozuose ir valstybiniuose ūkiuose, kad, jų padedamas, galėtų greičiau ir sėkmingiau vykdyti Lietuvos rusinimą, lietuvių komunistinį indoktrinavimą ir politinį sekimą.

4) Okupantas, lauždamas tarptautinės teisės nuostatus, mobilizuoja Lietuvos jaunimą į savo kariuomenę, išblaško jį

plačioje savo valdomoje, Lietuvoj ir sietimoje teritorijoje, o tą karinę "prievoles" atlikusiems visokiais būdais kliudo grįžti į savąjį kraštą.

Be to, Lietuvoj mokslą baigusio jaunimo didelę dalį okupantas siunčia tariamai stažo atlikti į tas svetimas sritis, o paskui sudarinėja kliūtis grįžti į Lietuvą.

5) Okupantas, iš pagrindų pakeitęs buvusią Lietuvos mokyklų sistemą, išbraukė iš mokyklų programų Lietuvos istorijos ir geografijos dėstymą, įjungęs tų dalykų tik menkas nuotrupas į Rusijos valstybės istorijos bei geografijos arba Rusijos komunistų partijos istorijos mokymo programą. Lietuvių kalbos ir ypač literatūros istorijos dėstymo programa irgi verčiama siaurinti ir užleisti daugiau vietos rusų kalbai bei literatūrai.

6) Stengdamasis ūkinio požiūriu suliedinti Lietuvą su savo valdomaisiais Rusijos ir kitais plotais, okupantas steigia Lietuvoj pramonę, tarnaujančią visų pirma Rusijos ūkiniams ir politiniams interesams, nepaisydamas Lietuvos žmonių ūkinio intereso. Steigia Lietuvoj net naftos perdirbimo įmonę, reikalingą iš kitų Rusijos valdomų sričių atgabentai naftai perdirbinėti eksporto reikalams, nepaisydamas lietuvių mokslininkų bei visuomenininkų protesto ir įrodinėjimų, kad Lietuvai tokios įmonės ne tik nereikia, bei kad ji gali būti tik pavojingai žalinga, nes užters Lietuvos vandenį, laukus ir orą, pridarys neatitaisomos žalos Lietuvos augmenijai, gyvūnijai ir gyventojų sveikatai.

Lietuviams laisvėje yra tekęs uždavinys naudotis visomis progomis kelti viešumon tokius Sovietų Sąjungos nusikaltimus Lietuvoje ir reikalauti, kad Lietuvai būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomybė. (Elta)

Darbininkui moka tik ketvirtadalį to, ką turėtų mokėti

Sovietų Sąjungos biudžete Lietuvai 1969-tiem metams numatyta dalis buvo 1,112,380,000 rublių. Per Kalėdas į Vilnių sušauktiems deputatams buvo pasiūlyta tą dalį papildyti dar 14 milijonų (penkiais ketvirtadaliais nuosimčių), tad galutinė tos biudžeto dalelės suma išėjo 1,126,757,000 rublių.

Aiškintojai tvirtino, kad daugiau kaip 92 proc. visų pajamų busia "iš socialistinio ūkio". Bet tuoju pat nurodė, kad 563 milijonai, — o tai pusė visų šio biudžeto pajamų — bus vien iš apyvartos mokesčio, kuris mokamas iš pirkėjų kišenių, nes įskaitytas į galutines prekių kainas.

Skirtumas tarp sovietinio apyvartos mokesčio ir, pavyzdžiui, amerikano "sales tax" toks, kad pastarasis pridedamas prie tam tikrų prekių kainų, ir mokėtojas kiekvienu atveju aiškiai žino to mokesčio dydį, kurs dažniausiai esti tik 3 proc., o sovietinis apyvartos mokeskis paslėptas prekių kainose, ir mokėtojas niekad nežino, kiek jis to mokesčio iš tikrųjų moka. Jį įtikinėja, kad jis čia nieko nemoka. Tik mokesčių rinkėjai ir prekių kainų apskaičiuotojai

tenai žino, kiek to mokesčio kur yra, ir žino, kad daugeliu atvejų jis siekia iki 40 ar net 60 kainos nuosimčių.

Apyvartos mokesčių Lietuvoj 1969 metais iš viso numatoma surinkti net 690 milijonų rublių — daugiau kaip pusė vietinio biudžeto. Iš to tik minėtieji 563 milijonai bus atiduoti į vietinį, o 127 — į sovietinį išdantį.

Tuos paslėptus mokesčius pavadinę kitu vardu, sovietiniai biudžetiniai raminama mokesčių mokėtojus, kad asmeninių mokesčių biudžete busia tik nepilni 8 nuosimčiai, ir tų pačių tik dalis busia tiesioginiai darbo pajamų mokesčiai, o kita dalis dalis tik "savanoriškos įplaukos iš gyventojų". Čia jie turi galvoje valstybės pajamas iš apsidraudimų. Lietuvoj darav vidutiniškai kas trečias suaugęs gyventojas jau esąs sudaręs (su valdžia) savanoriško apsidraudimo sutartį. Valdžios lėšas iš tų apsidraudimų turįs pelno, ir jo dalis patekianti ir į Lietuvai skirtą biudžeto dalį.

Antras stambus pajamų šaltinis biudžete esąs "įmonių ir organizacijų pelnas". To pelno iš Lietuvoj esančių pramonės įmonių ir prekybos organizacijų

1969 busia surinkta 584 milijonai rublių, iš kurių beveik 334 milijonai busia perduoti į vietinį biudžetą. Likusieji 250 milijonų, berods, bus iš dalies perduoti į centrinį išdantį Maskvoje, dalis bus palikta įmonėse ir skirta toms įmonėms taisyti bei plėsti.

Įmonių bei prekybos organizacijų pelnai galėtų būti laikomi "pajamomis iš socialistinio ūkio", jeigu jie būtų kilę iš natūralios ūkinės veiklos. Tačiau visos tos įmonės bei organizacijos naudojami valstybinio monopolio privilegijomis kainų ir atlyginimų nustatymo srityse. Absoliučiai monopolinėje ūkinės veiklos sandaroje, neleidama nei kolektyvinių derybų, nei streikų, nei turėdama reikalo skaitytis su konkurencija, valdžia pasidaro pelno daugiausia iš to, ką "sutaupo", mokėdama už darbą vos apie ketvirtadalį to, ką turėtų mokėti, jeigu darbo jėgos rinka nebūtų priklausoma nuo tos pačios valdžios monopolinės galios. Jei darbininkai dabar jau ir ne taip kietai "prirakinti" prie darboviečių, kaip anksčiau (reputatų susirinkime buvo apgailėstojamas darbo jėgų "tekamumas" — praėjusiais metais maždaug

kas penktas darbininkas keičęs darbą), tai absoliučiai monopolinėje ūkio santvarkoje tas vistiek nepadeda darbininkams susirasti vietų, kur už tą patį darbą būtų geriau atlyginama. Siek tiek geriau uždirbti galima tik pasiryžus iškeliauti ten, kur "pipirai auga" ar "baltošios meškos žiemoja". (Ir ten atlyginimai nėra tiek didesni, kiek darbai sunkesni.)

Planuotojai aiškinasi, kad prie tiesioginio darbo atlyginimo valdžia pridedant idaug svarbių nemokamų priedų: nemokamą gydymą, nemokamą mokyklą ir kitokių nemokamų ar nebrangių mokamų patarnavimų. Pranešime apie 1969 planą dabar Vilniuje buvo aiškinta, kad tokių valstybės dovanų Lietuvoj 1969 metais vidutiniškai teskia 219 rublių kiekvienam gyventojui. Tai lyg atlyginimo priedas po apie 18 rublių per mėnesį kiekvienam gyventojui, arba apie po 40 rublių per mėnesį kiekvienam dirbančiam. Tačiau ir toks priedas, net jeigu jo vertė ir būtų tikrai tokia, kaip planuotojai skaičiuoja, toli gražu neišlygina plačiai išsižiojusio plyšio tarp esamo ir prideramo darbo atlyginimo. Socialistinėms pavadintų įmonių pelnas vistiek gaunamas dar ne kitaip, kaip tik iš nuolatinių dirbančiųjų skriaudimo, prieš kurį monopolinė ir policinė valdymo santvarka nėra galimybes ne tik kovoti, bet nei protestuoti ar skųstis.

Tiesioginių mokesčių iš Lietuvos gyventojų 1969 m. numatoma surinkti beveik 91 milijonai rublių. Daugiausia tai darbo pajamų mokesčiai, kurie, lyginant su kitų kraštų tais mokesčiais, nedideli. daugumoje atvejų nesiekia nei 10 proc. nuo uždarbio. Biudžetiniai didžiulį, kad tai "mažiausi mokesčiai pasaulyje" (ir tuos pačius buvo pradėję naikinti, bet tuo tarpu sustojo). Sovietiniai mokesčių teoretikai patogiai "pamiršta" visuotinai pripažintą pažiūrą, kad socialiniu požiūriu tiesioginiai mokesčiai, jeigu teisingai apskaičiuojami ir tikslingai paskirstyti, yra teisingiausi mokesčiai, ir kad patys blogiausi, ypač mažai uždarbantiems skriaudingiausi yra netiesioginiai mokesčiai, ypač toki, kaip sovietiniai apyvartos mokesčiai. O sovietinė finansų sistema kaip tik plačiausiai

ir remiasi tokiais smerkiamais mokesčiais, ir apgaudinėja mokėtojus aiškinimais, kad tai esą... ne mokesčiai! Antra vertus, toj sistemoj net ir nedideli mokesčiai nuo uždabių yra savotiška patyčia, kai apie trys ketvirtadaliai prideramo uždarbio dirbantiems iš viso neišmokami, o tiesiai perkeliama vėbės "pelno" sąskaiton...

Pajamų mokesčiai imami ir iš įmonių bei ūkinės veiklos organizacijų. Lyginant su kituose kraštuose iš verslamiųjų imamais mokesčiais, šie irgi tik simboliniai, tinkami nebent tik kaip dekoracija, neva parodanti, kaip "socialistinė valstybė" mokanti išsiversti iš mažų mokesčių. Kitais sumetimais šie mokesčiai iš viso nepateisinami, kai visų įmonių visu, tegu ir dirbtinėmis priemonėmis apskaičiuotu pelnu, arba net ir visomis pajamomis galutinėje sąskaitoje disponuojama tie patys mokesčių emėjai. Šio "dekoracinio" mokesčio Lietuvoj 1969 metais busia surinkta 27,5 milijonų rublių, — vos per vieną penktadalį nuosimčio biudžeto. Apie 15 milijonų rublių to mokesčio busia surinkta iš kolchozų. Prie tų 15 milijonų pridėjus "sklypininkų" (žymiai aukštesnėmis normomis) mokamus mokesčius, išeina, kad rubliais žemės mokesčių Lietuvoj dabar surenkama maždaug tiek pat, kiek būdavo surenkama litais. Sprendžiant iš viešųjų kainų vidurkio, dabartinis rublio svoris beveik atitinka buvusį lito svorį. Atseit, Rusija, net ir pasisavinusi visą Lietuvos žemę ir visas ją disponavimo teises, vistiek iš tų žemę samdinių teisėmis dirbančiųjų renka maždaug tiek pat mokesčių, kiek Lietuvos valstybė imdavo iš tikrų tos žemės savininkų.

★

Apie Lietuvai 1969 metams numatytą planą, kuriuo paremtas ir biudžeto apskaičiavimas, A. Drobnys deputatams pasakė atvirai, kad jis "sudarytas sutinkamai su TSKP XXIII suvažiavimo direktyvomis ir seniai Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos patvirtintu šalies Valstybinio liaudies ūkio vystymo planu ir biudžetu". Tad Vilniuje sušauktų deputatų uždavinys buvo nesudėtingas: išklausti, kas Maskvą nutarta, ir "pritarit bei patvirtint". (Elta)

Lietuvos vyčių 41 kuopos choras dainuoja savo koncerte sausio 5 Maspetho lietuvių parapijos salėje.
Nuotr. V. Maželis

lėdamas nei pasijudinti, nei šauktis pagalbos, o medis smarkiai spaudė. Tada pasirodė Elenutė, medis nuslinko, pasidarė lengviau kvėpuoti. Elenutė, meiliai šypsodamasi, kalbėjo:

— Dabar tau bus lengviau, nebespau.

Atsibudo visas išprakaitavęs. Pusiaus sąmoningai, pušiau dar sapnuodamas, balsiai ištarė:

— Ji mane išlaisvino iš po slėgiančio medžio...

— Tada grįžo pilna sąmonė, bet vis dar atrodė, kad Elenutė tebėra čia. — Sapnavau ją... Malonus sapnas. Kodėl paskutiniu metu taip dažnai apie ją galvoju, o šiandien net susapnavau?... Ar tai tėviškės oro įtaka?...

Apsivertė ant kito šono, užmigo, ir daugiau nieko nebesapnavo.

Kai nubudo, saulė jau buvo aukštai pakilusi. Nuėjus prie šulinio praustis, atbėgo abu vaikai ir pasakė, kad mama laukia su pusryčiais ir kad yra atėjęs dėdė Kaušas.

Jonui įėjus į trobą ir pasisveikinus, Kaušas prabilo:

— Ar nebūsi toks geras paskaityti? Vakar seniūnas buvo Palomėje ir parvežė šią kortelę. Čia rašo Stasius.

— Stasius rašo? — susidomėjo Jonas ir pradėjo skaityti:

"Mylimieji Tėveliai,

Nežinau, ar šie mano keli žodžiai Jus pasiekė ir ar ras gyvus. Jau daug laiko prabėgo, kai nieko apie Jus nežinau. Aš gyvenu Austrijoje. Jie Dievas sveiką laiką, gal netrukus pasimatysime. Apie mane nesirūpinkite. Gyvenu gerai. Bučiuoju visus. Stasius".

— Sveikinui, dėdė! Stasius gyvas ir netrukus žada parvažiuoti.

Dėdė Kaušas ir Uršulė šluostėsi ašaras. Tai buvo džiaugsmo ašaros, kad atsirado sūnus ir kaimynas, apie kurio likimą seniai nieko nebuvo žinoma.

Atvirukas išsiųstas per Šveicarijos Raudonąjį Kryžių prieš du mėnesius. Rašyta pieštuku. Kai kurie žodžiai išsitraukę, sunkiai išskaitomi.

— Kaip manai, Jonai, ar mes galim pasiųsti jam laišką?

— Savo adreso jis nenurodo, tai nežinia, kur siųsti. Dabar tik tenka džiaugtis jo atsiradimu ir laukti parvažiuojant. Jei prieš du mėnesius jau galvojo apie greitą pasimatymą, tai, jeigu viskas gerai eisis, už poros mėnesių galima laukti parvažiuojant.

— Duok, Dieve, kad tamtos žodžiai išsipildytų, — atsiduso Kaušas.

NAUJU KELIU

Jonui išėjus, Stefa tvarkėsi pieninėje. Dirbdama vis galvojo apie įvykį su tuo vaiku; kaip Jonas jį užtarė, kaip vėliau su ja kalbėjo vis kažkokiomis užuominomis, tarytum leisdamas suprasti, kad ją smerkia ir lyg pateisina.

— Jis drąsus... Jei aš būčiau tokia, kokia žmonės mane laiko, užtektų mano vieno žodžio, ir jo čia nebūtų. Žinau, esu negera, bet tik sau darau skriaudą. O kitiems?... "Nemanau, kad ir jūs darbdaviai ilgai čia išsilauksit", taip, rodos, jis pasakė. Bet gal ir tiesa?... Vakar Hansas patsai pritarė, kad netrukus gali tecti išvažiuoti iš čia... O kokia man nauda, jei jie išeis? Dabar turiu darbą, pakankamai gerą padėtį, o ką veiksiu jiems išėjus? Grįšiu namo? Niekas ten manęs nelaukia... Tėvas amžinai girtas, pamotė kiekvienam žingsnyje užgaulios. Ar galėsiu apsiginti. pasiteisinti?... Juk pati esu kalta... Ar aš kalta?... Mane sumalė gyvenimas... Būdamas nepatyrusi ir nepažindama gyvenimo, patikėjau ir nuslydau. Ar aš patikėjau? Niekuo aš netikėjau ir nieko nesvarsčiau... Buvau apsvaiginta alkoholio ir...
Ak, tas vakaras... Vienas neapgalvotas pasielgimas, ir mano gyvenimas nuėjo vejais... Kaip staiga pakilusi audra nudrasko ką tik prasiskleidusius medžių lapus, nuėmė ir į purvą paberia neseniai pražudusių gėlių žiedus, kad praeivių kojos juos sutryptų, taip tas lemtingas vakaras sugriovė ir su purvu sumaišė mano jaunystės gadas.

Ar aš myliu Hansą? Ne! O jis mane? Nors sako, kad myli, bet... Aš jam reikalinga tik kaip žaisliukas, kaip gyva lėlė. Jis mane lėlė ir vadina.

Bet ar aš galėju kitaip pasielgti? Kas būtų atsitikę, jei jo įgeidžiams būčiau pasipriešinusi?... Greičiausiai

būtų atleidęs mane iš darbo, kaip atleido ankstesnę pienininkę Zosę. Jei taip būtų atsitikę, būčiau grįžusi į kaimą tokia, kokia iš ten išvažiuavau, ir niekas negalėtų manęs juodinti. O dabar?... Niekur negaliu pasislėpti nuo žmonių žvilgsnių, kurie, tarytum iš knygos, skaito mano mintis ir veriamai viską permato.

Kur buvo mano valia ir protas, kad taip žemai galėjau kristi? Dieve, pasigailk manęs nusidėjėlės ir neatstumk!...

Stefa sukniubo kampe ant staliuko ir pravirko. Grįžo belaisvis ir, pamatęs jos ašaras, susirūpinęs paklausė:

— Kas panelė nuskriaudė?... Atleiskite, kad išdrįsau klausyti...
— Nieko, Piotre, — šluostydama ašaras, pasakė Stefa. — Užėjo noras paverkti ir... Žinau, moterų svarbiausias ginklas tai ašaros. Nesupaisysi...

Piotras, nuolat su Stefa dirbdamas pieninėje, jei ir nežinojo jos tikrų santykių su ūkvedžiu, nujautė, kad jie artimesni negu viršininko su pavaldiniu. Dažnai girdėdavo, kaip ūkvedys, atėjęs į pieninę, ne vardu Stefą vadina, bet "mano gražioji lėlė". Todėl dabar jis pagalvojo, jog kas nors atsitiko tarp jo viršininkės ir ūkvedžio.

Stefa kiek apsiraminė. Kurį laiką abu darbavosi tylėdami, paskui, matydamos pagerėjusią Stefaną nuotaiką, Piotras pirmas ją užkalbino:

— Ar panelė pastebėjote tokį jauną vyrą, atnešusį pienu? Jis sakėsi neseniai atvažiuavęs iš Rusijos ir tik prieš du mėnesius buvęs Žemutiniame Naugarde. Tai mano gimtasis miestas.

— Taip?... Jlg nusteibinta, paklausė Stefa.

— Jis taip sakė. Ir dar sakė, kad už poros ar trejetu mėnesių gal ir mes galėsime grįžti į savo gimtinę.

— Jis labai neatsargus. Taip dar negalima kalbėti — net pati nepajausdama, parsėjo belaisvis.

Belaisvis kiek sumišo.

— Kad man pasakei, tai nieko. Aš niekam nesakyčiau. Bet tas jaunuolis labai neatsargus.

(Bus daugiau)

JONAS JAŠKAUSKAS

LEMTINGOS
DIENOS

APYSAKA

(15)

Parėjęs namo, Jonas atsisėdo ant prieklėčio ir pasinėrė į svajones. Kur jo vaikystės draugai? Dar ir dabar jų daugelis tebevargsta, išblaškys po platų pasaulį, o rasis ir tokių, kuriems buvo lemta svetimame krašte už svetimus interesus galvas paguldyti... Kur broli Juozas?... Greičiausiai jau gyvo nebėra, net jo kapa niekas niekada nesužinos.

"Mirusių gailėk — gyvus mylėk."

Prisiminė kažkada girdėtą posakį. Mirusių reikia gailėtis, bet gyvus privalome mylėti ir jiems padėti. O pagalba daug kam reikalinga. Ateis metai veikti, o nebus kam... Kad bent daugiau jaunuolių pradėtų grįžti iš Rusijos...

Dirbsime, nes gyvus mylime. Lietuva kelsis. Visomis jėgomis turėsime jai padėti, kad gyvenimas visiems būtų šviesus ir mielas.

Besvajojant ir gaidžiai pragydo. Vienam kažkur toli pradėjus, prisijungė kiti, ir nesiliaują balsai be pertraukos tęsėsi.

Rytuose dangus pradėjo šviesti, horizonte pasirodė aušros pašvaistė, nubudo po ramaus nakties miego paukšteliai.

Nuėjęs gulti, Jonas greit užmigo. Sapnavo neramius sapnus. Tartum Adomas buvo įkrites į duobę, jis su mokytoju Zaranka skubėjo gelbėti, bet negalėjo pajudinti jo kojų. Vėliau pats pateko po medžiu, nega-

Kerta šaką, kurios laikosi

(Taša iš pereito numerio)

POPIEŽIJOS ISTORIJS APOLOGETINĖ VERTE

Ansa rašė, apie kurį čia kalbama, tolimesniuose išvedžiojimuose teigia, kad girdi, net popiežijos istorija negalinti daug padėti katalikų apologetikai. Taip jis mano. Aš nežinau, kokiais šaltiniais jis naudojosi ir iš kur sėmėsi informacijos apie popiežijos istoriją. Šioje vietoje man prisimena labai teisingas vysk. Petro Būčio, kuris buvo vienas iš žymiausių teologų šio šimtmečio pirmoje pusėje Rytuose Europoje, pasakymas: "Popiežijos istorija pristato mums pačią nuostabią, pačią žymiausią ir giliai pagarbą sukėliantį dinastiją. Tos dinastijos sukcesija (paveldėjimo teisė) nėra pagrįsta kraujo ryšiais ar tokiomis spekuliacijomis, kaip klausimas, kurioje šeimoje bei lovoje kūdikis yra gimęs, bet charakterio pranašumu, intelektualiniu pajėgumu, aukšta erudicija, administraciniais gabumais, politiniais talentais ir labai dažnai asmeninio šventumo aureole. Šioje dinastijoje viena didinga asmenybė seka paskui kitą.

Mes nemanome paneigti, kad yra buvę pora popiežių, kurie nepadarė garbės jų aukštam postui. Bet mes sutinkame tas labai retas išimtis ypatingose istorinėse situacijose, kaip barbariškumu pasižymėjusiu viduramžių (IX-X šimtmečiai) ar vėlyvas renesansas, kitaip — priešreformacinis laikotarpis. Žinant, kad laikų istorinį foną ir politinę bei socialinę konjunkturą, tenka stebėtis, kad mes randame vos 3 ar 4, kurie nesutaps su mūsų turima popiežiaus sąvoka. Atmetus tuos, dėl kurių legalumo istorikai bei teisininkai ginčijasi, yra buvę 260 popiežių. Kokį nuostipų sudarys tie vadinamieji "blogi" popiežiai, turint galvoje bendrą popiežių skaičių? 49 popiežiai, kurie valdė Bažnyčią nuo pradžios iki 496 metų po Kristaus, visi be išimties yra garbinami kaip šventieji. Nuo 5-to šimtmečio pabaigos iki mūsų dienų buvo vėl 29 popiežiai kanonizuoti. Tuo būdu iš 260 popiežių yra pripažinti šventaisiais net 78, kas sudaro 30 proc. bendro Vyriausių Ganytojų skaičiaus. Idomu, kuris kitas pašaukimas, kuri profesija bei žmonių paskira grupė galėtų pasigirti šitokiu šventųjų gausumu?

Paradoksiška lygiagrete

Autorius savo rašinio pradžioje pasisako esąs visiškai lojalus popiežiui. Tačiau pabaigoje kreipiasi į skaitytojus maždaug šitaip: "Jūs, popiežiaus garbintojai (worshippers), pralaukite garbę popiežiui ir padėkite garbinti Dievą. Tada jūs geriau patarnausite Dievui, Bažnyčiai, sau ir net pačiam popiežiui... "Tai nėra citata, bet tik parafrazė. Visiškai tiksliai parafrazė. Skaitant šį straipsnio posmą, man kažkodėl stai-

MONSIGNORAS L. C.
GIZINSKAS, T.L.

ga prisiminė vienas susitikimas ir pasikalbėjimas.

Vieną šiltą ankstyvo rudens dieną sėdėjau netoliese esančiame viešame parke ir skaičiau lietuvišką laikraštį. Greta atsėdėjo jaunas vyras, kurio šukuosena, apranga ir visos manieros aiškiai parodė, kad jo būta tipiško "hippy". Valandėlę spoksodamas į mano skaitomą, išskleistą laikraštį, jis paklausė manęs kokia tai kalba. Aš atsakiau. Tada pasekė eilė kitų klausimų. Aš nevengiau atsakyti į juos visus, nesgi tai buvo proga painformuoti tą jauną keistuolį apie Lietuvą ir Lietuvos klausimą. Iš kitos pusės niekad man nebuvo tekę kalbėtis su "hippiu". Man buvo įdomu susipažinti su jų galvose. Tarp kitko, paklausiau, kaip "hippy" žiūri į patriotizmą. "O taip," jis atsakė: "mes esame patriotai, geri amerikoniai. Daug geresni už tuos eilinius, kurie niekina mus. Žinoma, mes nedeklamuojame apie konstituciją. Kas ji? Senas popierius, senais laikais senų žmonių parašytas. Amerikos vėliavą mes dediname ir draskome, nes ji yra simbolis tos senos santvarkos, kurią mes norime pakeisti. Mes neiname į kariuomenę, kadangi ji nėra reikalinga. Dėl ko tautos turėtų kariuoti? Mes nemanome, kad kitos tautos ar kiti kraštai yra kurio nors atžvilgiu blogesni už mūsų tautą ir kraštą. Mes spjauiname į prezidento paveikslą, nes jis verčia jaunas žmones žudyti vienas kitą. Niekas negali mums prikišti, kad mes blogi amerikoniai. Mes esame tikri patriotai, ir mūsų kraštas būtų daug laimingesnis, jei visi pasektų mūsų pavyzdį." Skaitant čia nagrinėjamą straipsnį, prisiminė ansai "patriotas"... Autorius dedasi esąs "lojalus" popiežiui...

UŽBAIGIAMOS MINTYS

Kaip nemalonu konstatuoti, bet mes išgyvename laikotarpį, kurį tiksliai apibūdina posakis, kad tai yra generalinė ofenzyva prieš atutoritetą. Mažai kas nesutiktų, kad autoritėtų eilėje stipriausias bastionas yra popiežija. Tat nenuostabu, kad prieš tą bastioną yra nukreipiami patys jūliausi puolimai. Jų niekad nestigo. Bet šioje generalinėje ofenzyvoje puolimuose dalyvauja net tokios jėgos, iš kurių būtų natūralu tik laukti ir tikėti, kad jos lojaliai ir garbingai stovės gynėjų eilėse. Deja, daugelyje atvejų tai tėra tik "pium desiderium" (maldingas pageidavimas).

Sekant įvykius ir spaudą, toliau krite garbę popiežiui ir padėkite garbinti Dievą. Tada jūs geriau patarnausite Dievui, Bažnyčiai, sau ir net pačiam popiežiui... "Tai nėra citata, bet tik parafrazė. Visiškai tiksliai parafrazė. Skaitant šį straipsnio posmą, man kažkodėl stai-

Idomu išsiaiškinti, kaip šitokio rango vadam, vis tik, pavyksta surekrutuoti daugiau

ar mažiau eilinių kareivių. Man atrodo, kad kurstytojam prieš autoritetą padeda tie patys metodai, kuriais naudojosi ir tebesinaudoja visi demagogai. Tie metodai — tai išnaudojimas žmogaus prigimties silpnybių. Aš turiu galvoje universalines, nors ir nelygiame laipsnyje pasireiškiančias silpnybes. Visi žmonės turi tą pačią identišką prigimtį. Nei dvasininkai, nei profesoriai nesudaro išimties. Jei pastarųjų prigimtis būtų skirtinga, tai jie nebūtų žmonės. Iš tų visuotinių žmogiškų silpnybių paminėsiu tik kelias. Tai: hedonizmas (malonumų, daugiausia kūniškų, ieškojimas); savęs pervertinimas, katekizmo vadinamas puikybe, populiarumo (dažnai nesąmoningas) geismas; noras kitiem imponuoti, dominuoti ir galiausiai juos sau pavergti; "karjerizmas" arba siekimas didžiausių ekonominių, socialinių bei politinių laimėjimų pigiausia kaina, nesivaržant garbingumo bei moralės diktuojamais stabdžiais. Kiekvienas žmogus, nežiūrint jo profesijos bei pašaukimo, turi kietai ir nepaliauamai kovoti prieš tas silpnybes. Čia ar tik nebus tikroji prasmė Mokytojo žodžių: "Dangaus karalystė smarkiai skina sau kelią, ir smarkieji sau ją grobia" (Mat. 11, 12).

Asmens kultūringumo (įsidėmėkime: ne erudicijos, bet kultūringumo!) laipsnis matuojamas tuo, kiek to asmens kova šioje srityje buvo sėkminga. Prie šitos litanijos visuotinių žmogaus silpnybių reikia čia dar pridėti intelektualinį nesubrendimą, kuris neturėtų būti identifikuojamas su jaunu amžiumi, ir, pagaliau, tradicinių kartų nesutikimą, jei ne atvirą kovą tarp vaikų ir tėvų, pastebimą visais laikais ir visose vietose. Visu tuo žaidė ir žaidžia visi demagogai, neišskiriant tų, kurie šiandieną aktyviai plėšiasi kuola aukščiausią religinį bei moralinį autoritetą.

Rašant šias pastarąsias eilutes, aš spėjau, kad nevienas skaitytojas ras sunkumų, norėdamas pritaikyti, kas buvo mano tik dabar pasakyta, tiems atvejams, kada kalbame ofenzyvoje dalyvaujančių daugumos gerbimo ir respektuojamo pašaukimo atstovai. Kartais net teologijos profesoriai. Man atrodo, kad tie sunkumai kyla iš to, kad daug žmonių neleistinai identifikuoja du visiškai skirtingus dalykus. Būtent, erudiciją ir asmens kultūrą. Ideali padėtis, kada šie du dalykai sutampa tame pačiame asmenyje, bet nevisada taip būna.

Kas yra asmens kultūra ir kaip ji pasiekama, mano buvo, nors ir labai suglaustai, tik ką paminėta aukščiau. Gi erudiciją gal būtų galima aptarti, kaip pastangas sukaupti ir faktinis sukauptimas paskiriamas individe tam tikros dalies (tik dalies!) žinijos, kurią žmonija laiko bėgyje surinko, patikrino, suklasifikavo bei susistemino. Tai, žinoma, didelis darbas, kurį atlikdamas kalbamas individas turi savo jėgas kreipti **ekscentriškai kryptimi**, taip sakant, dairytis išorėje, ieškant reikiamos medžiagos tokiose žinijos šaltiniuose bei kanaluose, kaip įvairaus tipo bei laipsnio mokyklos, laboratorijos, observatorijos, bibliotekos, kelionės, muziejiniai kasinėjimai ir kita. Gi siekiant asmens kultūros einama visiškai skirtinga kryptimi. Asmuo, turi nukreipti visas savo pastangas bei dėmesį incentriškai kryptimi. Šitą kelią arba metodą psichologai vadina introspekcija. Vadinasi, asmuo turi ne tiek dairytis į tai, kas darosi arba darosi jo išorėje, pasaulyje, — kiek kreipti tiriamą žvilgsnį į savo paties vidų žūrint kas tenai taisytina ir kurių priemonių tam reikalui reiktų griebtis.

Gana dažnai pasitaiko, kad

pažangos ieškančiam ir norinčiam išskirti individui nepakan-ka jėgų, laiko, pasiryžimo, kartais noro bei palankių aplinkybių, kad jis įstengtų "nušauti du zuikiu": pasiekti tikros erudicijos ir aukšto asmens kultūros laipsnio. Ar tai nėra kar-tais teoretinė spekuliacija? Anaipol! Esu nekartą sutikęs asmenų su akademinio laipsniu, su daktaro laipsniu, kurie savo elgesyje, specifiskai kalbant — savo santykiavime su kitais asmenimis ir tų asmenų traktavime, pasirodė esą, jei ne barbarai, tai tikrai primityvūs individai. Gi, iš kitos pusės,

Lietuvos kaimuose esu sutikęs asmenų, kurie buvo beraščiai, bet kurių santykiavimas su kitais asmenimis, įžvelgimas į kitų asmenų problemas ir reikalus buvo toks gilus, toks šiltas, toks nuostipus; bandymai kitiem padėti tokie taktiniai bei nesavanaudiški, kad stebėtojas, beveik pats sau netikėdamas, turėjo klasifikuoti tuos paprastus kaimo žmogelius, kaip individus su aukšto laipsnio asmenų kultūra, kaip tikrus — ne kraujo, bet dvasios aristokratus. Esu tikras, kad šios rūšies žmonių, kad ir netaip daug, kaip Lietuvoje, esama ir kitur.

Diplomatijos šefo St. Lozoraicio kalba, pasakyta per radiją N. Metų išvakarėse

Sie besibaigiantieji metai atmintini dėl dviejų sukačių. Mum lietuviams todėl, kad vasario 16 dieną suėjo 50 metų nuo Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo, o laisvąjį pasauliui — kadangi buvo minėtos visuotinės žmogaus teisių deklaracijos dvidešimtosios metinės.

Abi šios sukaitys turi reikšmės lietuvių tautai, bet jos sukėlė mum skirtingų jausmų. Nepriklausomybės atstatymas turi galios ir šiandien, nes jis buvo ir tebėra tikroji laisvos lietuvių tautos valios išraiška, patvirtinta jos kovomis 1919-20 metais nepriklausomybei apginti, vėlesniu sėkmingu darbu sa-

Švietimo Taryba — kokias priemones parūpins

PLB seimo rezolucijoje numatyta lietuvišką mokyklą pervesti į beskyrinę sistemą. Tam pirmoji sąlyga yra pakankamos mokslo priemonės. Į tą kategoriją įeina: skaidrės ir projektoriniai (plastikiniai) paveikslai, kai kurių dėstomųjų dalykų (ypač istorijos ir geografijos) metodo pakeitimas, pereinant prie uždavinių kortelių, pagaminimas bent poros mokomųjų filmų, išleidimas mokyklinio žodyno, mokytojo vadovo ir kitų pagelbinųjų veikalų, skirtų mokytojam.

Vaizdinėmis priemonėmis suteiki rūpintis PLB Švietimo Taryba, remiama Kanados LB švietimo skyriaus.

Brangiau kaštuojančiomis priemonėmis, kaip filmu, žodynu bei vadovu sutiko pasirūpinti JAV LB Švietimo Taryba.

PLB seimo rezolucijai atkreipus dėmesį į reikalą sustiprinti lietuvišką visuomeninį auklėjimą, nutarta rūpintis, kad JAV LB Švietimo Tarybos užsakytais lietuviškojo visuomeninio auklėjimo vadovas (mokytojam) galimai greičiau išėitų iš spaudos. Ant jo bus galima bazuoti tolimesniu žygius tuo reikalu.

Pripažintas reikalas akademinio būdu atlikti mokinių lituanistinio pajėgumo (kalbos atžvilgiu) patikrinimą, ant kurio davinųjų ateietyje galima bus remti kalbos vadovėlių ir kitų kalbai mokyti priemonių gaminimą.

Kiti darbai:

1. pagyvinti lietuviškųjų mokyklų ir organizacijų bendradarbiavimą, 2. vykdyti mokyklų lankymo vaju, kad neliktų nė vieno vaiko, nelankančio lietuviškos mokyklos, 3. įjungti moksleivių meninius vienetus į išsilmingųjų minėjimų, kaip Vasario 16-tos, programas, 4. rengti mokytojų metodinio lavinimosi kursus bei vasaros studijines stovyklas, 5. įjungti tėvus į mokyklinės bendruomenės gyvenimą. Rūpintis, kad galimai didesnis tėvų skaičius skaitytų "Švietimo gaires", o taip pat stengtis, kad tame žurnale būtų nemažai vietos skiriama tėvų reikalams.

PLB Švietimo Taryba

vo valstybei tobulinti ir priešišimui sovietų okupacijai, tiek visuotinių sukilimų 1941 metais, tiek po karo partizanų veikimu. Nežiūrint okupacijos, Lietuvos valstybė tebeegzistuoja teisės atžvilgiu, ir tokio nusistatymo laikosi civilizotasis pasaulis, kuris nepripažįsta vadinamojo Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. O svarbiausia, Lietuvos nepriklausomybė yra gyva kiekvieno lietuvių širdyje. Simtai tūkstančių lietuvių laisvajame pasaulyje šventė šią brangią mum Vasario 16 dienos Akto sukaktį, šventė ją iškilmingai bei vieningai senosios ir jaunosios kartos žmonės, kaip aš galėju įsitikinti, taip pat dalyvaudamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime New Yorke ir lankydamas Amerikos lietuvius. Visos tos iškilmės buvo įkvėptos ne tik noro priminti žmonijai sovietų padarytą ir tebedaromą Lietuvai skriaudą, bet taip pat ir įsitikinimo, kad mes užsienyje, būdami laisvi ginti Lietuvos interesus, reikiame mūsų tautos valią atgauti savo valstybės nepriklausomybę.

Kitokiais jausmais mes sutikome Jungtinių Tautų paskelbtos visuotinės žmogaus teisių deklaracijos sukaktį. Žinoma, ji turi principinės reikšmės ir lietuvių tautai. Ja einant, kiekvienam žmogui yra pripažinta teisė laisvai spręsti savo likimą, tai yra, būti nepriklausomam. Nors Sovietų Sąjunga yra priėmusi deklaracijos nustatytas prievoles, Lietuvoje, kaip lygiai kituose savo okupuotuose ar valdytuose kraštuose, ji mindžioja visas pagrindines laisves, o ypač mūsų tautos teisę į nepriklausomybę. Štai kodėl žmogaus teisių deklaracijos sukaktis negalėjo būti mūsų šventė, o sudaro dar vieną pagrindą reikalauti, kad deklaracijos nuostatai būtų įvykdyti ir lietuvių tautai, siekiančiai atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Tokia prasme aš esu vėl kreipdamas remti Lietuvos laisvės bylą.

Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu, kuri teisėtai atstovauja Lietuvos v-bei, aš reikiu tautai krašte ir užsienio lietuviams nuostirdžiausiu naujųjų metų sveikinimus ir linkni visiem laimės asmeniniame gyvenime, o ypač pasitikėjimo, kad laisvės idėja pasaulyje nėra mirusi; miršta ilgainiui kaip tik piktosios jėgos, besikėsina čios naikinti žmonių asmeninę bei tautų laisvę.

Janulio paroda

Kaune, M. K. Ciurlionio dailės muziejuje, prieš Kalėdas buvo atidaryta dailininko **Jono Janulio** kūrinių paroda, skirta jo 80 metų amžiaus sukakčiai paminėti.

Dailininkas J. Janulis, realistinės krypties tapytojas ir portretistas, buvo piešimo dėstytojas Kauno meno mokykloje nuo pat jos įsikūrimo 1923. (E.)

JAV himnas — The Star Spangled Banner — buvo parašytas 1814 rugsėjo 14.

Marian Sidtis, gitara pritariama, dainuoja amerikiečių liaudies dainas Lietuvos vyčių 41-os kuopos koncerte sausio 5 d. Maspetho lietuvių parapijos salėje.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Latvijos nepriklausomybės šventės proga Lietuvos atstovas J. Kajeckas su žmona lapkričio 18 dalyvavo Latvijos atstovų surengtame priėmime, gi lapkričio 19 vienas J. Kajeckas dalyvavo Latvijos Laisvės Komiteto surengtame priėmime New Yorke.

Lietuvos atstovas J. Kajeckas su žmona lapkričio 24 dalyvavo Congo ambasadoriaus surengtame priėmime, atžymint Congo respublikos nepriklausomybės šventę. Gruodžio 12 dalyvavo Kuwait ambasados priėmime. Gruodžio 17 dalyvavo International Club priėmime, kuris buvo surengtas Kalėdų švenčių proga diplomatijos misijų šefų ir jų žmonių garbei. Sausio 1 dalyvavo Cameroon ambasadoriaus priėmime tos valstybės tautinės šventės proga. Sausio 2 — Haiti ambasadoriaus priėmime, minint Haiti 65 metų sukaktį.

Vienas J. Kajeckas dalyvavo gruodžio 19 valstybės departamente surengtame supažindinime su Apollo 8 misija. Gi gruodžio 20-21 drauge su kitų valstybių diplomatinių misijų šefais buvo nuvežtas į Cape Kennedy stebėti Apollo 8 skridimą į mėnulį.

O. Kajeckienė gruodžio 14 dalyvavo Trinidad ir Tobago ambasadoriaus priėmime Pan American rūmuose.

Iš pasiuntinybių lankymo, kurį rengė vienas Washingtono moterų klubas, gauta pelno 5,000 dol. Visi pinigai paskirti atsilikėlių vaikų globai. Šiame lankyme buvo įtraukta Lietuvos pasiuntinybė. Moterų klubas laišku padėkojo už malonų priėmimą.

Estijos atstovo E. Jaaksono kvietimu gruodžio 13 Baltijos atstovų pasitarimas vyko Washingtone. Aptarti einamieji reikalai. Kalėdų švenčių metu Lietuvos atstovas gavo sveikinimą iš Valstybės departamento sekretoriaus Dean Rusk. Kartu gavo ir dovanų knygą — American Album.

Moksleiviam sudominti lietuviškąja mokykla nutarta pravesiti pasauliniu mastu mokyklų konkursus iš šių dalykų: chorinio dainavimo, tautinių šokių, dailiojo žodžio, rašinėlio, paveikslų bei iškanpų iš laikraščių rinkinio, dalyvavimo lietuviškoje veikloje.

Konkursas pravedamas keturiais tarpniais: a. vienos mokyklos ribose, b. rajono ribose, c. krašto ribose, d. kontinentų ribose.

Konkursus vykdo atskirų kraštų švietimo vadovybės. Konkursas pradamas 1969 — lietuvių švietimo ir šeimos — metų sausio 2 ir baigiamas ne vėliau kaip tų pačių metų gruodžio 31 d. kraštų ribose. Konkursai kontinentų ribose įvykdomi 1970 metais.

Konkurse gali dalyvauti visų lituanistinių mokyklų mokiniai bei nemokyklinis jaunimas iki 16 metų amžiaus. Dalyviai paskirstomi į dvi amžiaus grupes: jaunesnieji — iki 12 metų ir vyresnieji 12-16 metų.

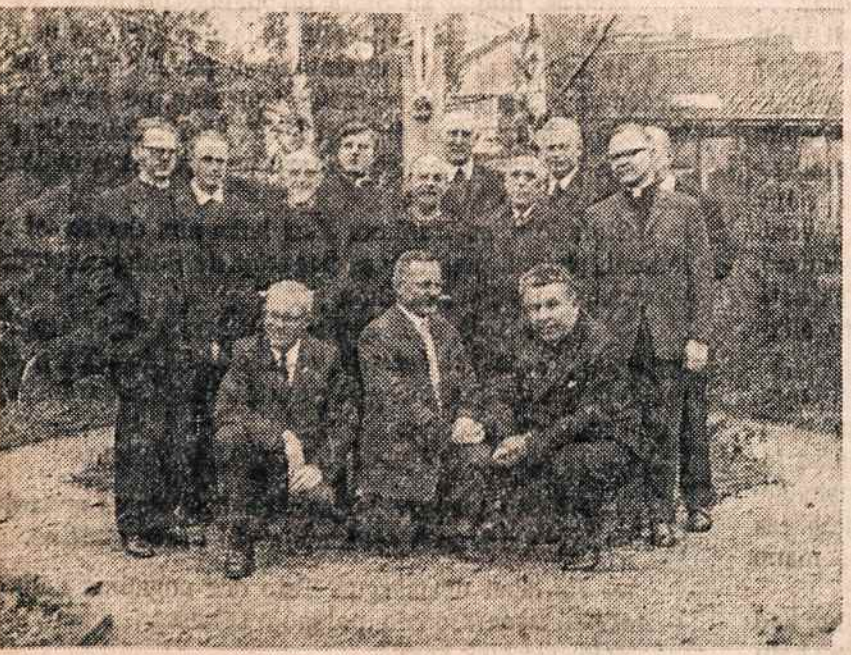
Visų tarpinių konkursų laimėtojam duodamos premijos. Kraštų ribose premijų dydį nustato, jas parūpina ir įteikia kraštų švietimo vadovybės. Konkurso taisykles nustato PLB Švietimo Taryba.

Philadelphijoje, Pa., Vilties choro ilkinis sprendžiantis kalba Jonas Skladaitis, buvęs LB pirmininkas. Nuotr. K. Cikoto

Vilties choro reikalas Philadelphiaje kalba dabartinis LB pirmininkas Algis Gečys. Nuotr. K. Cikoto

Vokietijos lietuviai kunigai, suvažiavę į kun. Alfonso Bernatonio jubiliejų. Iš k. į d. 1-je eilėje kun. S. Šileika, kun. J. Dėdinas ir kun. V. Šarka; stovi kun. V. Damijonaitis, kun. J. Vaišvilas, tėv. Jonas, kun. R. Kasponis, tėv. Alfonsas Bernatonis, kun. B. Liubinas, kun. D. Kenstavičius, kun. dr. J. Petraitis, kun. J. Rtaubėnas ir kun. A. Rubikas.

Kelionė į tylųjį Great Necką

A.a. kpt. Simo Urbono mirties proga

Labai pavėluotai mūsų spauda sužinojo ir skaitytojus informavo apie buv. Kario redaktoriaus kpt. Simo Urbono mirtį. Drauge pranešimu, jis mirė lapkričio 18 ir palaidotas Peabody, Mass., kapinėse. Kiek platesniam atsiminimam apie vėlionį pasirinkau Darbininko puslapius, nes dauguma skaitytojų gyvena tose apylinkėse, kur susipažinau su kpt. S. Urbonu ir praleidau keliolika gražios daugybės mėnesių. Tai buvo 1949 Great Neck miestelyje, New Yorko pašonėje.

Kapitonas Simas Urbonas

Tų metų vasarą iš Vokietijos man atvykus į New Yorką, mano globėjai Izabelė ir Juozas Laučkaitis vieną dieną dirbti labai ištroškusį „grinorių“ nuvežė į Great Necką ir atidavė žinomų vyčių veikėjo Aleksandro Wesey-Vasiliausko ir jo žmonos Stasės šilton globon. Kadangi Vasiliauskas buvo sodų tvarkymo rangovas, tad darbo pavasarį, vasarą ir rudenį netrūko. Dar šaučiau pasijutau, kad Amerikoje gimusių ir Lietuvos nemačiusių Vasiliausku namuose lietuvių kalba buvo daugiau girdima už angliškąją. Ar tik ne mano atvykimo dieną iš New Yorko pakambino kitas žinomas vyčių veikėjas Juozas Boley, ir abu Amerikos lietuviai telefonu visą valandą iškalbėjo tik lietuviškai. Tad anie pirmieji išpuzdžiai iš Vasiliausku namų, beveik po dvidešimties metų grįžtant mintimis atgal į Great Necką, darosi dar šiltesni ir tiesiog nuostabūs.

Kai Vasiliausku viloje buvo apgyvendintas viename kambaryje su šaučiu lietuviu, taip pat ką tik atvykusiu iš Vokietijos dr. Zenonu Prūsu, kai Vasiliausko darbo brigadoje susipažinau su buv. Muencheno gimnazijos direktoriumi Ignu Kazlausku, pulk. Butkum, sporto entuziastu Bagdžiūnu, rašyt. A. Landsbergio tėveliu — J. Landsbergiu, Juozu Valaičiu, gen. St. Pundzevičium ir kitais, pasijutau esąs ne darbo brigadoje, bet daugiau universitetinėje, akademinėje aplinkoje. Tų mielių, čia paminėtų ar nepaminėtų žmonių veidai ir šiandien šviečia akyse, ir anų dienų prisiminimai atnešė nemažą gaivinantių praeities akimirklų.

Zinojau, kad Steamboat gatvės gale, netoli jūrininkų akademijos, kukliame mediniame namelyje įsikūręs vyresnio brolio iš tremties atsikviestas buv. Kario, vėliau Teviškės Garso redaktoriaus kpt. Simas Urbonas su savo gausia šeima. Kadangi kaip spaudos darbininkas tada dar buvau labai mažai žinomas, Simas Urbonas man kažkaip atrodė per didelį, kad drįsčiau su juo susipažinti. Kas mane su Urbonu supažindino, tikrai nebeatsimenu, bet regis, kad mano ištikimasis anų dienų draugas Kest. Miklas. Vos susipažinęs, pajutau Urboną spinduliuojantį dvasinę šilumą, tokį mielą, artimą ir optimistą. Po pirmojo susipažinimo tuoj pakvietė apsilankyti jų namuose. Čia vėl nepažįstamąjį su tokia pat šiluma pasitiko jo žmona Onutė, o aplink stalą sukiojosi keturi vaikai. S. Urbonas, dirbdamas paprastą sodininko darbą, turėjo ne tik pradėti kurtis naująjame krašte, bet taip pat ir leisti į mokslus gražų atžalyną, kuris tomis dienomis tėvų buvo tikrai lietuviškai nuteiktas.

Po pirmojo apsilankymo ir tokio šilto priėmimo vizitai Urbonų namelyje pasidarė beveik kasdieniniai. Mus ypač artino ir jungė pokalbiai apie spaudą, lietuviškos laikraštijos ir knygos ateities Amerikoje, įvairūs kultūriniai užmojai ir t.t. Kai 1949 rudenį į Great Necką atvyko ir Urbonų namelyje apsi-

gyveno buv. Lietuvos Aido ir Vaidžanto monografijos vyr. redaktorius Aleksandras Merkelis, o kiek vėliau ir jo simpatingoji žmona, Urbonų namai tapo tiesiog sala, kur iš New Yorko ir kitur suvažiuodavo rašytojai ir žurnalistai, kur, klausydamasis pokalbių, pasijusdavai lyg esąs žurnalistikos seminare. Čia pirmiausia susipažinau su buv. Urbonų bičiuliu žurnalistu Cezariu Surdoku, veteranu žurnalistu Stasiu Butkum, poetu Juozu Tysliava, rašytoju Petrėnu-Taruliu ir visa eile kitų. Tie nuolatiniai svečiai ir pobūviai Urbonų tuometinei kišenei būtų buvę sunkiai pakeliami, bet visi solidarai sušimėdavom po dolerį, ir ant stalo nieko netrūkdavo, o aplinka būdavo šauni, tiesiog pakili.

Apsukrusis K. Miklas jau tais laikais turėjo automobilį, ir taip iš Urbonų salos dažnai „kompaktinėse masėse“ pasiekdavome lietuvių parengimus Brooklynėje ir net P. Lapienės vasarvietėje kitame Long Island iškyšulio gale, kur pirmaisiais įsikūrimo mėnesiais globą buvo suradę eilė mūsų kultūros darbuotojų.

Anais bičiulystės ir nuolatinį pokalbių metais kpt. S. Urbonas degė nepalaužiamu noru vėl atgaivinti Karį, kuris Lietuvoje buvo pasiekęs didelio populiarumo ir aukšto tiražo. Jis kažkaip gaivališkai tikėjo, kad Karys ir iševijoje prigys, išpopuliarės ir jo dienos čia bus labai gražios. Dar man bebūnant Great Necke, nuspręsta Karį leisti, ir paruošta medžiaga pirmajam žurnalo numeriui.

1950 lapkričio mėn., po šaučių išleistuvių nuosirdžiai ir karštai atsiveikinus su Urbonu, Merkeliu, Vasiliausku ir daugelio kitų šeimomis bei bičiuliais, ilgam ilgam išskridau į Chicagą. Čia mane pradėjo pasiekti atgaivintas Karys, gimnastas anoje šiltoje Urbono pastogėje, Didžiojo Kaklo ramiame miestelyje. Ateidavo ir S. Urbono laiškai:

„...Turiu raportuoti apie didžiulį Kario pasisekimą. Plačiai neskleisk, kad nebūtų nereikalingo pavydo, bet iš 3,000 jau tik šimtinė beliko kasdieniam atskiriem skaitytojams patenkinti. Australija, Anglija, Belgija tegavo du trečdalius prašomo kontingento...“

Po kelių mėnesių atėjęs kitas laiškas spindėjo dar didesniu optimizmu:

„...Gali tyliai skleisti žinią, kad Karys varo jau 4,000-tį. Gegužės 22 reikia pasiekti 5,000! Į talką... Už straipsnius atsiųginsime. Tik dar truputį laiko ir kantrybės! Pergalė užtikrinta!...“

Tokios šviesios, pilnos džiaugsmo gaidos buvo S. Urbono laiškai, rašyti 1951-52. Kario reikalais jį pasikvietė į Chicagą, žurn. J. P. Palukaitis su štabu surengė Kariui koncertą, susirinko minios žmonių, ir tai aiškiai rodė, kad S. Urbono optimizmas Kario ateitimi tikrai nemeluotas.

Bet, Kariui plačiai pražyduš, Great Necko tuluomoje stoji tyli. Visokių gaudų girdėjosi. Bet žinia apie ankstyvą Onutės Urbonienės mirtį buvo tiesiog trenkianti. Po to sekė vėl kita žinia: kpt. Simas Urbonas palūžo nerviškai, jis psichiatrinėje ligoninėje. Taip staiga sudužo lietuviška sala Steamboat gatvės gale, Didžiojo Kaklo miestelyje. O kur tas gražusis atžalynas, kurio linksma vaikystė ar jaunystė skambėdavo šiltoje tėvų pastogėje?

Po keliolikos metų tylos ši rudenį Dirvoje pastebėjau kpt. S. Urbono kreipimąsi į skaitytojus; jis ieškojo savo parašytų knygų „Kariūno atsiminimai“ ir kitų. Tai buvo pirmoji žinia, kad Simas gyvas, kad jis vėl ruošiasi plunksnos darbui. Ruošiausi jam parašyti ilgą ir šiltą laišką, pasiūlyti kokią paslaugą. Bet lapkričio pabaigoje Draugas pranešė, kad kpt. Simas Urbonas mirė, globojamas sūnaus inžinieriaus, ir jau palaidotas.

Liūdnai taip anksti iš gyvųjų tarpo išskirto plunksnos vyro a.a. kpt. Simo Urbono, tenka guostis, kad vaikai, likę našlaičiais, kaip iš spaudos aprašymų matyti, jį globojo. O aš, buvęs nuolatinis Urbonų šeimos svečias keliolika mėnesių, matydavau, kiek širdies ir meilės atiduodavo abu jauni tėvai savo vaikam ir kaip jiem troško gražios, lietuviškos ateities.

Mintimis grįžtant iš New Yorko apylinkių, vieniamis keičiuviu sunku sutikti su faktu, kad mediniame namelyje, Steamboat gatvės gale, Didžiojo Kaklo miestelyje jau seniai nebėra šilto Urbonų šeimos lizdo ir kad su praėjusių metų lapkričio 18 ir buvęs šeimos galva kpt. Simas niekad ten nebenuvyks bent pasvajoti apie praejusias laimingus laikus.

VI. Ramojus

Worcester, Mass.

Tradicinė Kalėdų eglutė surengta gruodžio 29 Aušros Vartų parapijos salėje. Rengė šeštadienines mokyklos mokytojai ir tėvai.

Ižanginį žodį tarė mokyklos vedėjas J. Baškys. Toliau kiekviena klasė, parengta savo mokytojo, pasirodė atskirai. Pabaigoje visi drauge sugiedojo kelis kalėdinių giesmių ir padainavo vaikiškų dainelių.

Programai pasibaigus, atsilankė ir Kalėdų senelis ir visus apdovanojo. Programos metu kalbėjo LB vietos apylinkės pirm. Pr. Stanelis ir įteikė 100 dol. čekį.

Tėvų komiteto pirmininkas K. Podolskis padėkojo mokytojams ir klebonui kun. M. Tamulevičiui, kuris leidžia nemokamai naudotis mokyklos patalpomis. Žodį tarė ir pats klebonas, pasidžiaugdamas mokyklos darbu.

Programa baigta Lietuvos himnu. Toliau buvo vaišės. Pr.

HARTFORD, CONN.

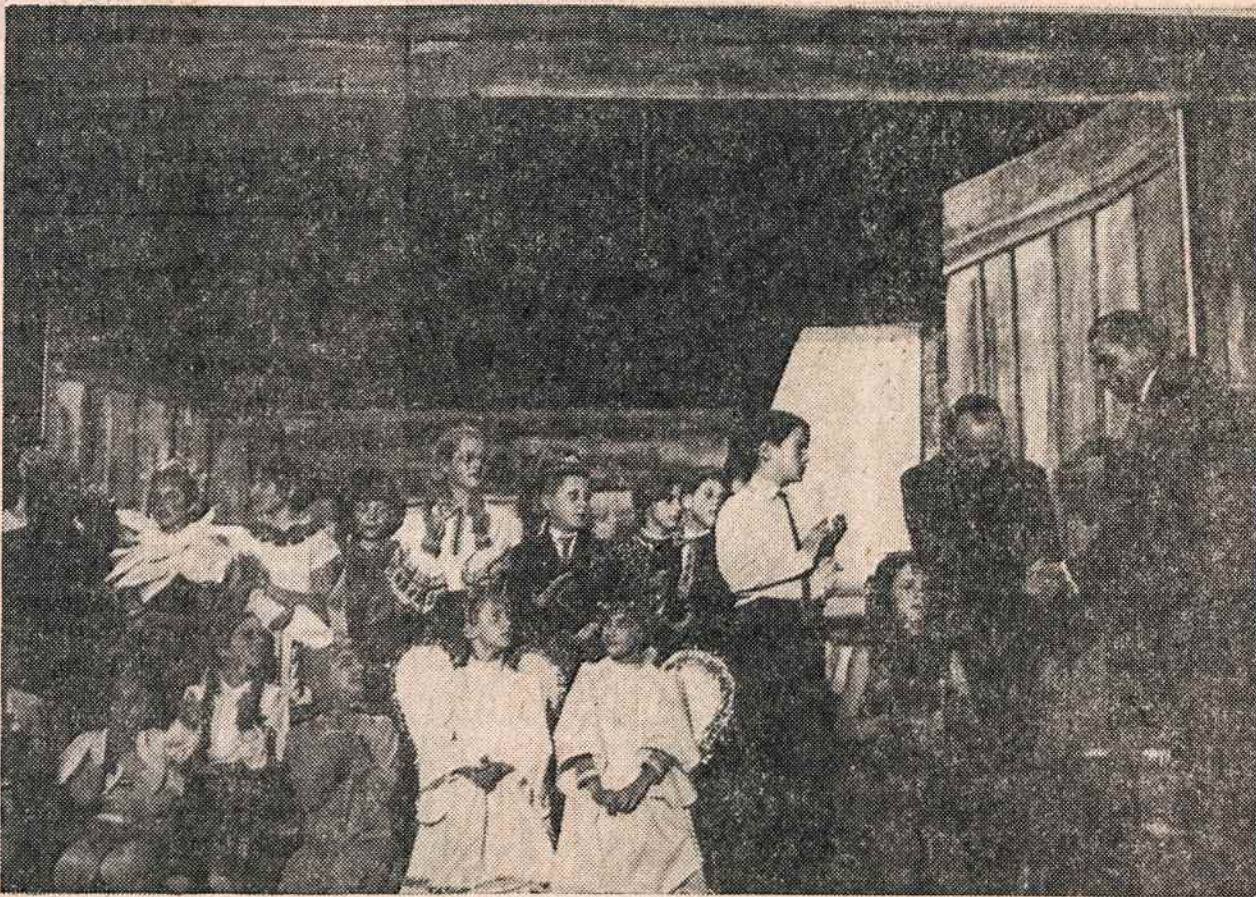
Jonas Bernotas persikėlė į kitą butą

Mūsų bendradarbis Jonas Bernotas persikėlė į kitą butą. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi apsilankyti ir rašyti šiuo adresu: Jonas Bernotas 46 Madison St., Hartford, Conn. 06106.

Telefonu nr. taip pat kitas: 525-8081. Administracija.

Naftos žvalgomojus grežinių Liefuvų šiemet gręžė Šiaurės ir Šakių rajonuose. Grežėjų būriui vadovauja vyr. geologas Zigmās Čechavičius.

Hidrologo Zenono Šontos vadovaujamas būrys ieško požeminių vandens telkinių ties Pašėvėnu ir Utena. (E.)

Detroito lituanistinės mokyklos mokiniai gruodžio 21 suvaidino Danutės Jankienės pasaką „Kalėdų naktį“. Mokyklos vedėjas Pr. Zaranka dėkoja tėvų komiteto vicepirmininkui M. Abariui ir visiem tėvam už gražų bendradarbiavimą. Nuotr. K. Sragausko

LITUANISTINĖS MOKYKLOS KALĖDINĖ EGLUTĖ

Šviesūs žiburėliai

Kartais tamsūs debesys užtemdo mūsų tautinės gyvybės perspektyvą. Tačiau, pasiklausius mūsų jaunimo dainų, pamatysime jų vaidinimus, tautinius šokių ir žaidimus, šviesūs žiburėliai ateitės perspektyvoje sušvinta.

Daug vilčių žadantį žiburėlį pamatė tie, kurie atvyko į ALB Detroito apylinkės lituanistinės mokyklos gruodžio 21 Lietuvos namuose suorganizuotos Kalėdų eglutės šventę.

Prieš prasiverdant uždangai, į publiką prašneko skambia lietuvių kalba VIII sk. mokinys Saulius Jankauskas, primindamas stebuklingą žvaigždę, parodžiusią Trim Karalių kelią į Kūdikielio Jėzaus gimimo vietą, ir linkėdamas, kad tyliąją Kalėdų naktį tos žvaigždės šviesa sušvištų ir mūsų namuose. Prasivėrus uždangai, žiūrovų akys susmigo į žvazdes dekoracijas. Nespėjus dekoracijomis pasigėrėti, visų dėmesį patraukė Danutės Jankvienės sukurta dvių veiksmų pasakos, pavadinimas „Kalėdų naktį“, vaidinimas, įtraukęs net 25 aktorius.

Mažieji ir suaugusieji žiūrovai stebėjo ir gėrėjosi, kai į „normalių aktorių“ vaidinimo vyksmą įsipnė ragana, raganėlės, kiškis, gėlės, drugeliai, ežys, sraigė, voverytė, šikšnosparniai, miškinukas, angelas ir angeliukai, sudarydami darnų paveikslą. Visi aktoriai buvo pakankamai lankstūs, žodžius tarė pakankamai garsiai ir ryškiai. Vaidinimo dialogai buvo pažvairinti dainelėmis ir šokiais. Žiūrovas, stebėdamas gyvą pasakos vyksmą, lengvai atspėjo ir jos pagrindinę mintį — maldos galia.

Kai scenos uždanga pradėjo užsiverti ir gyvąją pasaką nuo žiūrovų skirti, praplūpo aplodismentų audra, reiškianti pasitenkinimą ir dėkingumą režisoriui, jo talkininkam ir maziems aktoriams. Nepagailėta aplodismentų ir scenoje pasirodžiusiai pasakos autorei Danutei Jankvienei.

Pasakos režisiorium buvo mokyklos vedėjas P. Zaranka. Suprantama, kad „Kalėdų nakties“ pasaka nebūtų parodžiusi to grožio, jei režisiorius nebūtų turėjęs sumanių ir pasiaukojusių talkininkų. Štai jie: Antanas Žalkauskas, padaręs nuostabią puikias dekoracijas, mok. A. Milmantienė, suprojektavusi, o mamos, pasiuvusios aktoriam kostiumėlius, dailininkė S. Smalinskienė, padailinusi ir taip dailius aktorių veidelius, mok. K. Daugvydienė, A. Milmantienė ir pasakos autorė, prisidėjusios patarimais ir pavadavusios režisorių, o E. Vasiliauskas, kaitaliodamas prožektoriaus stiklus, scenai suteikęs

DETROIT, MICH.

gyvatingumo ir žaismingo spalvingumo. Šokių išmokė R. Zotovienė ir R. Zemaitytė.

Antroji programos dalis susidėjo iš kalėdinių giesmių, dainų, šokių ir žaidimų. Mokyklos vedėjas Pr. Zarankos vadovaujama mokyklos choro giesmės ir dainelės praskambėjo švelniai ir darė malonų įspūdį. Bet manau, kad būtų buvęs daug malonesnis ir geresnis įspūdis, jei choras būtų dainavęs žiūrovų matomas scenoje, o ne iš šalies scenai.

K. Jurgutis

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

- 150 dol.: Juozas ir Marija Juozapavičius, Woodhaven, N.Y.
- Po 100 dol.: Bronius ir Stasė Bobeliai, Woodhaven, N.Y. Kun. V. Katarskis, Vandalia, Ohio, išrašo Katarskių ir Gineičių mirusių tėvelius, gimines ir artimuosius. Pranas Naujokaitis, River Edge, N. J. Stasys Petrauskas, M.D., Elizabeth, N. J. Jonas ir Eleonora Tutinai, Brooklyn, N.Y. Lt. A. Strazdas, Fort Rucker, Alabama. Vladas ir Karolina Zaukai, Woodhaven, N. Y.
- Po 50 dol.: Jonas Lipnickas, Woodhaven, N.Y. Miss E. Paplavičius, Phila, Pa.
- Po 25 dol.: I. Sanduk, Woodhaven, N.Y. O. Zilius, Woodhaven, N.Y. (pasizadėjusi 100 dol.).
- Po 20 dol.: Anne Barris, Brooklyn, N.Y. Anna Bebrauskas, Bellrose, N. Y. Anna Burloff, Woodhaven, N.Y. (pažadėjusi 100 dol.). Kazys Butkus, Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.). Mrs. A. Cirkelis, Woodhaven, N.Y. išrašo savo vyrus: Tomą Cirkelį ir Bronių Kunevičių (pažadėjusi 100 dol.) N. N. Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.).
- Po 10 dol.: N. N., Woodhaven, N.Y. A. Valavičius, Chicago, Ill. Algirdas Ruzgas, Woodhaven, N.Y. (paž. 100 dol.). V. Zukas, Garden City, N. Y. Mr. Mrs. Louis Fiore, Richmond Hill, N.Y. Mečys Krasauskas, Chicago, Ill. Monika Jucis, Baltimore, Md. Mr. Mrs. Bush, Woodhaven, N.Y. Ursulė Yanush, Brooklyn, N.Y. Mr. Petuška, Waterbury, Conn. J. Eidukaitis, Woodhaven, N.Y. Ant. Novickis, Ozone Park, N.Y. Jonas Gobis, Brooklyn, N.Y. (paž. 100 dol.). Mrs. J. Skarulis, Woodhaven, N.Y. (paž. 100 dol.). Mrs. I. Skarulis, Woodhaven, N.Y.

- Po 5 dol. ir mažiau: K. Janulis, K. Vaitaitė, J. Deldon, A. Yakštis, Mr. Kazlauskas, Mrs. Willis, G. Slizys, J. Bukas, Z. Jemielita, R. A. Šlepetyš, Mrs. Lubus, S. Staniėnė, S. Tarasevičius, O. Gaidis, J. Dailyda, M. Pukas, M. Petrila, Mr. Budris, F. Kurnis.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite donia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Auką siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Pranešama Darbininko skaitytojam, kad nuo 1969 sausio 1 Darbininko prenumerata Amerikoje ir kituose kraštuose nuo 7 dol. pakeliama iki 8 dol. Siunčiant prenumeratą už 1969 metus, prašom pridėti vieną dolerį. Ta pačia proga reikiame padėką skaitytojams, kurie laiku apsimoka metinę prenumeratą. Atsilikusių prašom irgi nedelsiant prisijusti, nes laikraštis skolon daugiau nebus siunčiamas. Medžiagom ir spausdinimo išlaidom pakilus, administracijai susidaro dideli nuostoliai, kai didesnis skaitytojų skaičius lieka skolingi. — Darbininko administracija.

— Nauji ypatingieji Tautos Fondo rėmėjai inėšė: po 25 dol. — dr. J. Bakšys, Chicago, Ill., St. Raštikis, Monterey, Calif., Litas Investing Co., R. Hills, N.Y.; 30 dol. — Aleksas Mrozinskas, Woodhaven, N. Y. (neseniai mirusios žmonos atminimui pagerbti, T. Fondui paskyrė už koncertą Vliko seime priklausiusį honorarą); 50 dol. — dr. K. G. Ambrozaitis, Chesterton, Indiana; 100 dol. dr. Zenonas Danilevičius, Chicago, Ill.

Kiekvienam įnešusiam į Tautos Fondo specialų informacijos leidinių finansavimo skyrių ne mažiau kaip 25 dol. išstius metus asmeniškai siuntinėjami lietuviški Eltos Informacijų biuletiniai. (E.)

— Su antrašte Red Terror in the Baltic, Henry C. Wolfe, Los Angeles leidžiamam Christian Economics lapkričio 26d. laidoj recenzuoja P. Babrio knygą „Baltic Youth Under Communism“. Recenzija pradama autorius prisiminimu apie savo viešėjimą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje 1939 vasarą. (E.)

— Jonas Karys, žinomas lietuvis numizmatikas, rengia spaudai trečią savo knygą. Yra išėję du jo veikalai: Nepriklausomos Lietuvos pinigai, 1953 ir Senovės lietuvių pinigai, 1959. Ruošiamoji knyga vadinsis „Numizmatika“ (žodynas, raštai). Bus spausdinama Putnamo seselių spaustuveje 1969 vasarą.

— Dr. Antanas Klimas, Rochesterio universiteto profesorius, sausio 25-26 dalyvaus LFB Los Angeles sambūrio organizuojamoje politinių studijų lietuviškom problemom svarstyti savaitgalio programoje. Sausio 26 Los Angeles Statler Hilton viešbuty skaitys paskaitą „Laisvojo lietuviuo misija“. Sausio 25 vakarą prof. A. Klimas tars žodį angliškai iškilmingos vakariėnės metu, kur pagrindinę kalbą pasakytį kviečiamas senatorius George Murphy.

— Asmeninėje Alto valdybos sudėtyje padaryti pakeitimai: R. Kat. Federacija vietoje pasitraukusio kun. Pr. Garšvos delegavo Leoną Jarą, Tautinė Sandara vietoj teisėjo A. F. Wells — Juzę Gulbinienę, ir vietoje Lietuvos Vyčių John Evans jėjo Moterų Sąjungos atstovė Emilija Vilimaitė.

— Kolumbijoje labai praktikuojami vadinami jungtiniai dviejų tautybių centrai, kaip Colombo Americano, Colombo Europeo, Colombo Aleman ir k. Medellino lietuviai taip pat numato įsteigti Colombo Lituano centrą, kuriam priklausys lietuviai ir kolumbiečiai, simpatizuoją lietuviams.

— Lituanus Fondacija pakvietė dr. Kęstutį Skrupskelį ir dr. Antaną Klimą redaguoti 1969 m. Lituanus žurnalą. Abu jaunosios kartos akademikai yra profesoriai ir veiklūs lietuvių visuomenėje. Lituanus metinė prenumerata 5 dol. Adresas P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

Trečiųjų pagerbime kalba Vytautas Abraitis, toliau iš k. dr. J. Stukas, kun. Jonas Sharnus, muz. Algirdas Kačanauskas, leva Trečikienė, Albinas S. Trečiokas, prel. Jonas Balkūnas.

PAGERBTI VISUOMENININKAI TREČIOKAI

Elizabeth, New Jersey, Lietuvių Laisvės salėje, gruodžio 15 d. Lietuvių centrinių organizacijų skyriai ir vietos organizacijos: A.L.T.S-gos rytų apygarda, New Jersey Lietuvių Taryba, L.B. New Jersey apygarda, L.V.S. Ramovė, New Jersey skyrius, Newarko Lietuvių Moterų klubas ir S.L.A. 84 kp., Algirdui Joniui ir Petručiui Laniui, jų žmonoms padedant, surėngė visuomenininkam Albinui ir levai Trečiokams, peržengusiems 75-sius metus, pagerbimo banketą.

Bankete sutiko dalyvauti virš 200. Dėl blogo oro daugelis negalėjo atvykti ir, apie tai pranešdami, sveikino celebrantus telegramomis. Dalyvavo virš 100 asmenų iš įvairių vietovių: iš Chicago, ALTS-gos pirm. B. Blinstrubas, Pittsburgh, Baltimoras, Philadelphia, Connecticut, New York ir Washingtono. Atvyko kunigai: prel. J. Balkūnas, Newarko klebonas J. Scharnus, kun. P. Torontaitis, kun. Barkus, Balfo reikalų vedėjas kun. P. Geisčiūnas ir kunigai pranciškonai J. Liauba ir P. Baniūnas. Prel. J. Balkūnui sukalbėjus malda ir Trečiokų sūnui Albinui paprašius visus išgerti tostą už jo tėvų sveikatą, pradėtas banketas.

ALTS-gos rytų apygardos pirm. Algirdas Jonys paprašė prof. dr. J. Stuką praversti programą. Jis priminė Trečiokų nuopelnus lietuviškoje veikloje. Žodį tarė jubiliatų sūnus Albinas, kuris buvo atvykęs iš Washingtono pagerbti savo tėvus

ir turėjo skubiai grįžti atgal tarnybos reikalais. Pagrindinę kalbą pasakė buvęs ALTS-gos pirmin. teis. V. Abraitis. Dar kalbėjo specialiai atvykęs iš Chicago ALTS-gos pirm. T. Blinstrubas, prel. J. Balkūnas, Balfo reikalų vedėjas kun. P. Geisčiūnas, Veronika Kolicienė (sveikino su dovanom iš Lietuvos), S. Čerienė Mulks, K. Jančiūnas, New Jersey Lietuvių Bendr. apyg. vardu. Paskutinį padėkos žodį tarė patys jubiliatas ir padėjo visiems už viską, o ypač rengėjams ir dalyviams, kurie ir tokiame blogame ore teikėsi dalyvauti.

Meninę programą išpildė Juzė Augaitytė, Lietuvos Operos solistė iš Philadelphijos, sudainuodama keletą labai parinktų dainų. Akomponavo muz. A. Kačanauskas.

Rengėjai specialiai paruoštą adresą — albumą su dalyvių parašais įteikė jubiliatam. Salė buvo papuošta gėlėmis ir didele sidabrine iškaba, žyminti 75 metų amžiaus sukaktį.

Prof. Stukas perskaitė sveikinimus raštu.

Sveikino laiškais ir telegramom: Lietuvos atstovas ir ponias Kajeckai; dr. ir ponias Bačkiai; gen. konsulas ir ponias Simučiai; gen. konsulas dr. Petras ir Juzė Daužvardžiai, A. L. Tarybos vardu pirm. Eug. A. Bartkus, Balfo centro valdybos vardu kun. Pr. Geisčiūnas, S.L. Amerikos vardu prez. Povilas P. Dargis; L. Neprik. Fondo v. bos vardu pirm. E. Čekienė, Darbininko redaktorius tėv. dr. Kornelijus Bučmys, O.F.M.; pre-

latas dr. J. B. Končius, Balfo garbės pirm.; inž. Jonas Jurkūnas, inž. A.J. ir Maria Rudis, teisininkas Antanas Diržys, Korp. N. L. Filisterių S-gos, N. Y. pirm.; laikraštinkas ir rašytojas Kazys S. Karpis; dr. Vaclovas ir Emilija Čekai; Juozas J. Bačiūnas, P.L.B. pirm., Wm. T. Kvetkas ir ponias, kun. V. Martinkus, Balfo centro v. bos pirmininkas, dr. Jonas ir Konstancija Puzinai, dr. Kostas, Elena ir Elenytė Jurgėlos; inž. Eugenijus ir Danguolė Bartkai; gen. Jonas ir Veronika Čeriniai; dr. Nadas ir Julė Rastenis; daktarai Henrikas ir Elena Armanai, adv. ir ponias Thomas Grajauskai; bankininkai Charles ir Ona Cheleden; inž. Vladas ir Izabelė Diliai; SLA centro išdininė E. Mikužiūtė; Warren aps. teisėjas Kazys Anelė Paulis; adv. S. Bredes; Alekas Laikūnas, Vilties Dr-jos pirm., Vytautas Gedgaudas, Dirvos red. Kiti sveikinimai yra Trečiokų žinioje.

Prieš užbaigę, Vladiui Bačanskui lydynt, visi sudainavo ilgiausių metų.

Rengėjai

JAV PREZIDENTO PADEKA TĖVUI DR. TOMUI ŽIŪRAICIUI, O.P.

Dominikonų vienuolyno viršininkas Washingtono gavo gražią pergamentą rašytą padėką iš JAV prezidento L. B. Johnsono. Johnsonas kartais pavakariais su savo šeima bei artimaisiais tylomis palikdavo Baltuosius Rūmus ir valandėlei atvykdavo dvasiniam atsigalviniui į dominikonų vienuolyną, kuris yra netoli prezidentūros. Čia ne kartą prezidentas turėjo progos išklausti mišias ir išgirsti idr. Žiūraičio, O. P., pamokslus.

Dr. T. Žiūraitis, O.P., jau šešeri metai prarečiui nuvyksta į Pentagoną ir ten suteikia katalikam dvasinį patarnavimą.

Prezidentas Johnsonas, prieš baigdamas savo tarnybą Baltuosiuose Rūmuose, dėkoja dominikonų vienuolyno viršininkui, įskaitant padėką tėvui K. Žvirbliui, O.P., ir tėvui Tomui Žiūraičiui, O.P.

The White House WASHINGTON

December 31, 1968

Dear Father Žiūraitis:

The President has asked me to send you this copy of his 1968 Thanksgiving Day Proclamation with his very best wishes.

This Proclamation is a statement of a President's faith in his nation and its people. It is also a renewed call for tolerance and respect among our peoples.

For your dedication to these principles, the President want-

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

Kennebunkporte, Maine

su visom Amerikos gimnazijų teisėm

Išsinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai. Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžiūra. Mokiniais šviesti kviečiami lietuvių rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai. Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas. Mokiniai gyvena bendrabuty. Atlyginimas visiems prileinamas — atsižvelgiama į kiekvieno šeimos padėtį. Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Lietuviai tėvai, branginkit šią gimnaziją, kol ji yra. Jos ateitis jūsų rankose!

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite: Rev. Rector St. Anthony High School Kennebunkport, Maine 04046

ŽINIOS IŠ TORONTO

Persilaužimas į naujuosius metus vyko ramiai, įprasta tvarka, be dramatiškų įvykių. O dabar prasideda "atsigavėjimas".

Providence, R.I.

Posėdžiavo Kat. Mokslių Akademijos židiny

Liet. Kat. Mokslių Akademijos Naujosios Anglijos židinio posėdis įvyko gruodžio 21 lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonijoje Providence, R. I. Vadovavo židinio pirmininkas prof. J. Navickas. Dalyvavo 15 asmenų iš Bostono, Putnamo, Worcesterio ir kitų vietų.

Paskaitą skaitė prof. J. Navickas tema "Dorovė ir dabarties žmogus". Pirmausia prelegentas trumpai apibūdino dorovinio nusiteikimo pagrindus. Yra objektyvinė, visuotinė, pastovi moralė, nepareinanti nuo laiko ar vietos gyvenimo sąlygų. Šių dienų visuomenė, pasidavusi laiko dvasiai, nepripažįsta objektyvios visuotinės moralės, laikosi "pažangos" ir yra abejinga moralei. Tai amoralistai. Šalia jų dorovės visuotinumą neigia ir reliatyvistai, kurie skelbia, kad moralė priklauso nuo vietos ir laiko gyvenimo sąlygų.

Paskaita buvo trumpa, gražiai parengta. Tolimesnėse diskusijose buvo paliesti teoretiniai bei praktiniai klausimai. Kalbėjo kun. St. Yla, dr. J. Girnius, Pr. Pauliukonis, prel. V. Balčiūnas, dr. P. Kaladė, V. Kulbokas, dr. R. Kontrimas. Buvo paliesta ir skirtumas tarp prigimtos ir krikščioniškos moralės, kaip aplinka griaua tėvų autoritetą šeimoje.

Po posėdžio visi buvo klebono kun. V. Martinkaus kuo gražiausiai pavaišinti. Tai buvo antras Akademijos židinio susirinkimas pas šį vaišingą kleboną. Jis pakvieta surengti ir trečią susirinkimą, kuris numatomas po Velykų. Pr.

Prasideda balių sezonas: juos rengia medžiotojai, Maironio šeštadieninė mokykla, J. R. Simanavičius "Tėvynės prisiminimų" radijo valanda.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybių konferencija, kurioje dalyvavo PLB valdyba, Amerikos ir Kanados kraštų valdybos ir Vliko atstovas, įvyko sausio 11-12.

Prof. St. Yla, ateitininkijos dvasios vadas, lankėsi Toronte ir turėjo visą eilę pasitarimų. Ypač gausūs pasitarimas vyko sausio 3, aiškinantis su vietos ateitininkais bendrus ateitininkijos reikalus ir ateities veiklą.

Algis Puteris pirmininkauja Torontan perkeltai studentų ateitininkų valdybai.

Ukrainiečių centras, susiorganizavęs laisvajame pasaulyje, gruodžio 20-22 posėdžiavo Toronte. Dalyvavo vyskupas metropolitinis M. Hermaniuk, arkivyskupas M. Skrypnys. Buvo atstovų iš Europos ir Pietų Amerikos. Priimta eilė rezoliucijų, kurios daugiausia pasijus Jungtinių Tautų įvairiom komisijom.

Prisikėlimo parapijai per gruodžio mėn. parapičiai suaukojo 6,674.83. Vasario 2 šaukiamas parapijos metinis susirinkimas.

Tautinių grupių konferencija, vykusio gruodžio 13-15, yra priėmusi eilę rezoliucijų, iš kurių viena paliečia kalbų, kultūrų ir kitus reikalus. Dėl kalbų sutinkama, kad jų būtų dvi — anglų ir prancūzų. Dėl kultūrų pasisakoma, kad būtų remiamos visų tautinių grupių kultūros, kitaip sakant, kad būtų pripažintos Kanados tautinės grupės su jų kultūromis.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

Glenmore 2 2923

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Bolland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kainą 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Šv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailastingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kainą 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auksinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarsai, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Ma-

žeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baranauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Išleido Montrealio liet. radijo val. vedėjas L. Stankevičius. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvoje paskelbtųjų daina, Tekėjo saulelė, Lopšinė lėlytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rūdenėlis, Žiema ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais. Vysk. Valančiaus liutuaninės mokyklos mokinių choras, dirig. A. Mikulskio. Kanklininkam vadovauja O. Mikulskienė. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Stereo, bet galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perly ieškotojai — G. Bizet, La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaičio — V. Jakubėno. Mono. Kaina 6 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionaliai aktoriai žemaičių tarpe. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, angliškas tekstas S. Makiatytės. Kaina 5 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.)

KNYGOS ANGLŲ KALBA

Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Šaltiniai, gramatikos aiškinimai ir žodyniai. Paruošė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kietais viršeliais, 480 psl. \$7.00.

Lithuanian Reader for Self-Instruction, by William R. Schmalstieg and Antanas Klimas. Priedas prie Introduction to Modern Lithuanian. \$1.00.

Timeless Lithuania by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. \$4.00.

Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Balys. Bibliography. \$5.00.

The Balts, by Marija Gimbutas. Ancient Peoples and Places. 286 psl. \$7.50.

Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65, 300 psl., kietais viršeliais. \$7.00.

Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius. \$3.00.

Twenty Years' Struggle for Freedom of Lithuania, by J. Audėnas. \$2.50.

The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25.

Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. \$3.00.

Leave Your Tears in Moscow, by E. Armonas. \$4.00.

Tannenbergs, by C. R. Jurgėla. The Battle of Tannenbergs. \$2.00.

The Refugee, by K. C. Cirtautas. \$3.50.

Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietais viršeliais. \$4.00.

Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. \$5.00.

Lithuanian Quartet. Barono, Katiliskio, Landsbergio ir Seinaus kūriniai. \$5.00.

Lithuanian Folk Tales. \$4.50.

The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymai. \$4.00.

House Upon the Sand, by J. Gliuda. Romanas. \$4.00.

The Ordeal of Assad Pasha, by I. Seinius. Satyra. \$2.00.

Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. \$2.00.

The Maker of Gods, by St. Zobarskas. 10 novelių. \$3.00.

The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00.

Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas. Vaikams istorija. \$2.00.

The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių-anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietais viršeliais. \$3.50.

Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis. \$2.50.

Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$1.25.

Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers, by P. Jurkus. Lietuvių menininkų paveikslų albumas. Didelio formato. \$5.00.

Lithuania, by V. Augustinas. Albumas iš Lietuvos vaizdų. \$6.00.

Dedication of the Chapel of Our Lady of Šiluva. 50c.

Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. \$5.00.

Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yuknis. 50c.

Lithuania, short pamphlet about Lithuania. 50c.

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$6.00.

Lithuanian-English, by B. Piesarskas, E. Sveševičius (ca. 27,000 ž.) \$5.00.

Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietais viršeliais. \$7.00.

Lithuanian-English & English-Lithuanian kišeninis žodinėlis. \$2.00.

Photographs / Algimantas Kezys, S.J. — meniškias albumas. \$4.00.

Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. \$5.00.

Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00.

Rejuvenation of Siegfried Immersele, a novel by Ig. Seinius. \$5.00.

Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. \$4.00.

Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulatis. \$4.00.

The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00.

The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. \$3.50.

Amens in Amber, Leonardo Andreikaus poezija anglų kalba. Kaina 4 dol.

Eleven Lithuanian Artists in Australia. Kieti virš. Albumo formatas. \$6.00.

The Way of the Nation, by J. Jodulis. (paveikslų albumas). \$7.00.

History of Lithuania, by Dr. V. Vaitekūnas. \$1.00.

The Battle of Grunwald, an Historical Novel. \$3.00.

The Forest of Anykščiai, by A. Baranauskas. \$2.00.

Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$4.75.

The Seasons, by K. Donekaitis. \$3.00 (kietais \$4.00).

Ambarita, by J. Narūnė, pasaka. \$1.00.

Sonata of Icarus, by Jurgis Gliuda. \$5.00.

Essays in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00.

Tundra Tales, Nola M. Zobarskas, ed. 5.00.

The Winnowing Winds, by Bailey. \$4.00.

The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. \$4.00.

Lithuanians in Canada, by Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila. Kietais viršeliais, 370 psl., kaina 8 dol.

The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. Kaina 1.75 dol.

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama:

DARBININKO ADMINISTRACIJA

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Play - Stereo - Hi-Fi - Lithuanian Records

G. Vasiliauskienės, 11 lengvos muzikos dainos-sokiai	6.00
Pupų dėdės ir dėdienės, 12 šokių-dainų rinkinys	5.00
D. Dolskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys	5.00
Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai	5.00
Palangos Juzė, vaidina profesionaliai aktoriai	5.00
A. Sabaniausko, lengvos muzikos 12 šokių-dainų Nr. 3	5.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	Stereo 4.50
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo 4.50
Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota	5.00
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir duk. 15 liet. dainų	Stereo 4.50
Šiluvos kopyčios pašventinimo ir kongreso momentai	3.50
Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 lietuviškų dainų solo	5.00
A. Sabaniausko, po 12 dainų-sokių X ir XI albumai	po \$5.00
Aurelia, Plokštelinės promonė ir šokių muzika — Stereo	5.00
Dainuojau Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	Stereo 5.00
Sigitė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Plokštelinė, Nr. 3	5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo	4.50
Dainos Lietuvos, S. Čerienės komp. įdainuota 12 liet. dainų	3.50
Dainų ir arlių rečitalis, sol. J. Vaznelio	5.00
Dainos, A. Stempuzienės 24 liet. dainos	Stereo \$7.00
Dainos, B. Valterienės 8 liet. dainos, 7 operų ištraukos	3.50
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 liet. dainų	Stereo 4.50
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ansamb. 14 l. d. Stereo	4.50
Dvi Mamytės ir dvi Dukrytės, Kwartetas iš 14 dainų	3.50
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės, Stereo	\$6.00
Kur banguoja Nemunėlis, Al. Brazio 9 dainos, 9 giesmės	3.50
Lietuvių Tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija	4.50
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaras. 18 šok. Stereo	4.50
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinijų, vad. O. Mikulskienė. St.	4.50
Glaudžia Trimitai, Br. Jonušo įgroti 12 l. patriotinių maršų	7.00
Liaudies giesmė, Tėviškės choro 11 giesmių ir dainų	5.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasilūno	5.00
Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)	3.00
Lietuvos Atsiminimų 25 m. jubiliejaus dainose	Stereo 4.50
Mes padainuosim, Čiurlionio ansamblio 16 liaud. dainų	6.50
O ramunėle, pasakyk, Birutė Tamošiūnaitė, 12 muzikos šokių	6.00
Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnaitė, 12 muzikos šokių	6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 2, 12 liet. dainų-sokių	3.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras	5.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo	Stereo \$6
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muz. šokiai	5.00
Sutemy garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių	Stereo \$6.00
Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų. St.	\$6
Trijų metų Irutė, Ir. Giečiūtės 8 liet. patriotinės vaikų dainos	3.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų	2.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės moderni muzika — stereo	5.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų	3.50
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 lietuviškų d.	Stereo 4.50
Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos, st.	\$6.00
7 Kristaus žodžiai, Sv. Kazimiero parapijos choras	4.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid.	Stereo \$4.50
Lietuvos - Latvijos - Estijos Himnai	2.00
Lietuvos Himnas ir simfonija	2.00
Baltic Countries National Anthems (33 1/2 RPM)	1.00
National Anthem of the U.S. (33 1/2 RPM)	1.00
Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 l. dainos. Stereo	4.50
Mano gimtinė, 14 lengvos muzikos kūrinėlių	5.00
Operų arijos, J. Liustikaitės 12 kūrinijų	6.00
New Yorko Liet. Vyrų Choro 16 liet. dainos	Stereo \$4.00
Operų Arijos, Sol. St. Baro	Stereo \$7.00
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 lietuviškų d.	Stereo 4.50
Mes žengiam su daina, N.Y. vyrų oktetu 17 d.	Stereo 4.50
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo 5.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo 5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės	Stereo 5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 (Persuntimui išlaidom prašom pridėti 50c; į Kanadą \$1.00)

LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

Lietuvos Kanklės: O. Mikulskienei vadovaujant įgrotas: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motulę, Rugučiai, Lenciūgėlis, Naujienos, Sėjau rūtą, Siuntė mane motinėle, Kepurinė, Per girią, girelę ir Sveikas Jėzau.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaras akordeonu įgrotas 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agumonėle, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzimdzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlėlę, Plaukia Nemunėlis, Munsainiukas ir 5 lietuviškos polkos.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgėli, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakaras.

Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarelis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras.

40 Lietuviškų Melodijų įgrotas su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalia rūtą, Kur bėga Sesupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgėli, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uंची tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau dieną, Sutems tamsi naktužėlė, Aušta aušrelė, šviesi pazarėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Nori įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiųntimui pridėdama 50 c.

Neįvykdomas prašymas Kalbasi dvi draugės. — Girdėjau, kad tave prašė iškėti? — Tai tiesa, prašė. — O gal pasakytum kas prašė? — Mielai. Tai mano tėvas. Sako — jau tu man, dukrele, atsibodai. Geriau jau kad ištekėtum.

Turistai — Kaip? Girdėjau, kad jūs šiemet nevažiuojate į Švediją? — Klausia vienas. — Ne. Į Švediją nevažiuoju praėjusiais metais. Šiemet nevažiuoju į Šveicariją, — patikslina užklaustasis.

SPORTAS

VISUOTINIS Salfass-gos SUVAZIAVIMAS

Metinis visuotinis Salfass-gos suvažiavimas šaukiamas vasarįc 1-2 Detroit, Mich.

Suvažiavimas vyks Lietuvių Namuose, 3009 Tilman Ave., Detroit, Mich. Pradžią — vasario 1 d., 1 val. popietį.

Suvažiavime pilna balsavimo teise dalyvauja sporto klubų atstovai bei Salfass-gos pareigūnai, pagal Salfass-gos statutą nustatytą tvarką.

Kaip suvažiavimo svečiai patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti visi sporto darbuotojai, fizinio lavinimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuviško sporto judėjimu besidomį asmenys.

Norį gauti papildomų informacijų apie suvažiavimą prašomi kreiptis į artimiausią sporto klubą arba tiesioginiai į centro valdybą adresu: Algirdas Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44110.

PABALTIEČIŲ SPORTO FEDERACIJOS SUVAZIAVIMAS

Metinis Saurės Amerikos Pabaltiečių Sporto Federacijos suvažiavimas įvyks sausio 18 Clevelande, Ohio.

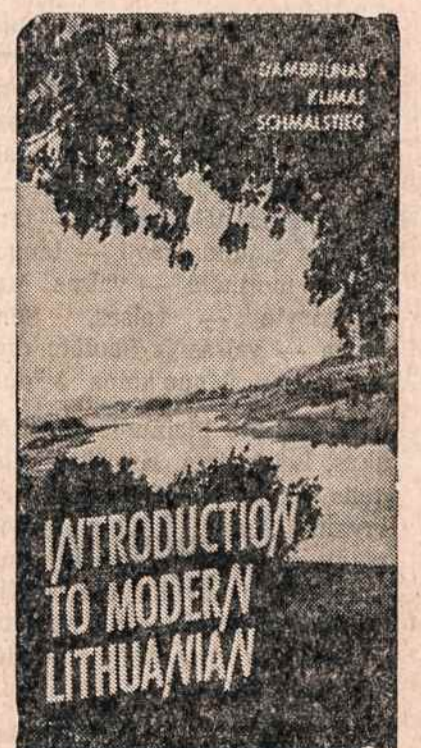
Suvažiavime dalyvauja kiekvienos tautybės sportinės vadovybės ar jų įgaliotiniai. Kiekviena tautybė turi po 1 balsą, nežiūrint kiek atstovų dalyvauja suvažiavime.

Salfass-gos suvažiavime atstovaus centro valdyba.

"DESIMTUKO TURNYRAS" NEĮVYKO

Tradicinis S. Amerikos lietuvių stalo teniso "Desimtuko Turnyras", turėjęs įvykti gruodžio 14-15 Clevelande, buvo atšauktas dėl dalyvių stokos. Tėnka apgailestauti, kad ši 8 metų iš eilės trukusi tradicija buvo neįvykdyta šiais metais. Taipogi praėjusį sezoną dėl dalyvių stokos neįvyko 1968 m. Salfass-gos lauko teniso pirmenybės, turėjusios būti prarastos 1968 spalio 12-13 Detroit, tu tarpu kai ten pat vykdėtos Salfass-gos Golfo pirmenybės praėjo su geru pasisekimu.

Salfass-gos Centro Valdyba

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg, Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn, N.Y. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221

Hamiltono spaudos baldiue, kurį surengė ateitininkai, išrinktoji karalaitė, princesės ir rinkiminė komisija. Nuotr. A. Juraičio

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 13 dol. — E. Pavelites, B'klyn, N.Y., V. Lukas, Kew Gardens, N. Y.

Po 10 dol. — T. Kasiuba, B'klyn, N.Y., S. Jankauskas, Woodhaven, N.Y., C. Bobelis, Plainview, N.Y. Kun. P. Ragažinskas, Pecos, Texas.

Po 8 dol. — P. Remch, Valley Stream, N.Y., A. Petkavage, Bayside, N.Y., P. Kundrot, So. Euclid, Ohio, C. Gabranas, E. Millinset, Me.

7 dol. — E. Uselytė, B'klyn, New York.

Po 6 dol. — W. Janns, B'klyn, N.Y., J. Jasinskas, Ocean City, N. J., A. Nagaliauskas, Warrington, Pa., S. Pundzevičius, Great Neck, N.Y.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktoriūs Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

BOSTON, MASS Vedėjas STEP. MINKUS WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101,7 banga Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, " Vedėjas P. VIŠCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209 FM bangomis 105,7 MC meg. iš WKOX, Framingham, Mass. Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

DETROIT, MICH. Lietuviškų Melodijų Radio Valanda WJLB stotis — banga 1400 šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p. Patricia Bandza tel. 278-3265 Algis Zaporackas tel. 549-1982 Vedėjas — Ralph J. Valatka 15756 Lesure Detroit, Mich. 48227 telef. 273-2224

HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVIČIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502 Sekmdienij — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga vedėjas VYT. A. YUCIUS 62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228. Tel. 563-2754 Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles BENDRUOMENĖS BALSAS 1203 Green St., Phila. Pa. 19123 PO 5-0932 šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN. WUVO - AM - 1240 Ved. ANT. PALIULIS Lietuvos prisiminimai Kultūrinė - komercinė programa Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Po 5 dol. — O. Misevičienė, A. Kazlauskas, B'klyn, N. Y., B. Sabecky, Linden, N.J., S. Everlin, Avenel, N. J., A. Dargis, Kearny, N.J., L. Stukas, Hillside, N.J., M. Shalins, Woodhaven, N. Y., Msgr. J. Končius, Ft. Lauderdale, Fla., L. Goštautas, N.Y., Dr. J. Skučas, Elmhurst, N.Y., R. Franco, Rego Pk., N.Y., A. Žukauskas, Oak Pk, Ill., P. Pauliukonis, Worcester, Mass., S. Vaitkienė, Brockton, Mass., A. Budnik, Pgh. Pa., A. Masaitis, Dearborn, Mich., Kun. T. Palis, Oakland, Calif., M. Kripiuskienė, Cgo., Ill., J. Waitelis, Monticello, N. Y., Dr. A. Matukas, Santa Monica, Calif., A. Gečys, Bronx, N. Y.

Po 4 dol. J. Širutis, B'klyn, N.Y., Dr. V. Paprockas, Rich. Hill, N.Y., A. Raguckas, Woodhaven, N.Y., J. Baltrus, Du-Bois, Pa., C. Sarpalis, Balt. Md., I. Serapinas, Cgo, Ill.

Po 3 dol. — Kun. L. Budreckas, W. Umbrasas, J. Staskus, J. Yourshis, A. Sinus, E. Gerulski, J. Glūsauskas, A. Rinkevich, P. Kunigėlis, K. Budvytis, A. Genys, J. Zatorskas, P. Bielskus, O. Panatauskienė, J. Aučius, S. Maske, J. Užbalis, M. Gaidamauskas, B'klyn, N.Y., A. Sheputis, M. Foire, V. Mulevičienė, P. Kvarinskienė, J. Kapočius, Rich. Hill, N. Y., K. Krušinskas, W. Zaukas, P. Berzetas, S. Nutautas, A. Slikas, Vainiai, J. Malinauskas, M. Žilinskis, V. Vilkutaitis, T. Laucevičius, Woodhaven, N.Y., E. Galčius, A. Ošlapas, M. Surdukevičius, L. I. City, N. Y., N. Gudelis, Astoria, N. Y., A. Arūnas, Jamaica, N.Y., V. Dreseris, Ozone Pk., N.Y., D. Tautvilas, Roslyn Hgts, N. Y., G. Sližys, N. Massapequa, N.Y., J. Melynīs, Nesconset, N.Y., J. Butkus, Belle Harbor, N.Y., B. Jankauskas, W. Brentwood, N.Y., Dr. S. Žadeikis, Forest Hills, N.Y., G. Rajeckas, Maspeth, N.Y., A. Tamašauskas, Elmhurst, N. Y. V. Stankevičius, E. Rockaway, N.Y., L. Gudelis, Bronx, N.Y., Kun. J. Grabys, Albany, N.Y., O. Dailidė, Syracuse, N.Y., A. McKay, Scotia, N.Y., J. Baltrušaitis, M. Zirlys, Rochester, N. Y., L. Jurevičius, Linden, N. J., A. Shatas, Colonia, N. J., K. Jankūnas, Lodi, N. J., J. Mikolaitis, Westwood, N. J., J. Revukas, Cranford, N. J., J. Marcis, Parlin, N. J., P. Bochis, Bayonne, N.J., A. Duda, Milford, N. J., S. Kontrimas, Irvington, N. J. M. Slabor, Union, N.J., J. Paknis, K. Nugatis, Kearny, N. J., E. Dietrich, P. Ivaška, S. Mikaitis, Eliz., N. J., J. Vigelis, Collingswood, N. J., O. Ivaškienė, K. Masulis, S. Agonis, J. Razvadauskas, P. Pleksnys, So. Boston, Mass., V. Sužiedėlis, Brockton, Mass., K. Cesna, Worcester, Mass., J. Ajuskas, Malden, Mass., D. Kaczenas, Lynn, Mass., J. Gimbutas, Boston, Mass.

Po 2 dol. — T. Alinskas, J. Juodis, M. Bukauskas, A. Račkauskas, J. Vilpišauskas, V. Geibavičius, J. Botyrius, E. Wilchinskis, B'klyn, N.Y., B. Navickis, Ozone Pk., N.Y., S. Bobelis, A. Butas, M. Klimas, V. Lakickas, J. Dičpinigaitis, A. Gugas, O. Žilienė, A. Mileris, L. Drangauskas, Woodhaven, N. Y., O. Krulikas, A. Budraitis, J. Landsbergis, A. Kantakevičius, A. Vakselis, G. Gudelis, P. Palyš, Rich. Hill, N.Y., A. Lauraitis, V. Alksninis, Maspeth, N. Y., J. Alyta, Elmhurst, N.Y., L. Bileris, Valley Stream, N.Y., J. Sodaitis, Jamaica, N.Y., J. Simutienė, Laurelton, N.Y., A. Lingis, Great Neck, N. Y., V. Milauckas, Hicksville, N. Y., B. Masiokas, Farmingdale, N.Y. J. Ulėnas, Plainview, N.Y., J. Rutenis, Merrick, N.Y., V. Bikiševičius, Commack, N.Y., S. Patamsis, V. Rutkauskienė, Smithtown, N.Y., Z. Sukis, P. Zilionis, N.Y., V. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N.Y., J. Juška, Rochester, N.Y., J. Rupšis, Amsterdam, N.Y., A. Valušaitis, White Plains, N.Y., V. Raugas, Haxlet, N. J., K. Kubaitis, Ramsey, N. J., C. Bakšys, Ridgfield, N. J., L. Rimkus, Parlin, N. J., T. Staugaitis, Dr. S. Kungys, Newark, N.J., B. Udalovas, Irvington, N.J., T. Mickus, Long Branch, N.J., N. Karasa, Berkeley, Hgts, N.J., A. Liobis, Green Brook, N.J., V. Ramanauskas, Lynolhurst, N. J., R. Slepetyš, Brick Town, N. J., P. Toleikis, Paterson, N. J., Vileita, River Edge, N.J., T. Petraitis, F. Jankunas, Eliz., N. J., A. Vitkus, Harrison, N. J., Starkus, J. Melynīs, Kearny, N. J., S. Srupasas, Hartford, Conn., J. Saulys, Branford, Conn., J. Puočiūnas, Waterbury, Conn., V. Lileika, Groton, Conn.

Visiems, prie kalendoriaus išleidų padengimo prisidėjusiais, nuoširdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir iš neatsiliepusių. Dėkinga DARBININKO Administracija

Dejopa teisybė

Dvi merginos kalbasi tarpusavy: — Šiandien sulaukiau 29 metų. — Tai keista, nes ir aš mi niu tokį gimtadienį. — Bet aš tik pirmą sykį.

Irgi specialistas

— Be reikalo karpai šią obelį. Ji pavasui. Iš jos negausi nei penkių svarų obuolių, — sako agronomas. — Ir aš taip manau, kad obuolių negausiu, kadangi čia ne obelis, o kriaušė, — pasiguodžia ūkininkas.

Katučių audra

— Maestro, girdėjau, kad perreitam koncerte tamsiai publika sukėlė ovacijas. — Koncerto pradžioje publikos reakcija buvo nekokia, bet kai uždainavau "Rytoj rytą iškeliu", tai plojimai pasidarė tikrai nuoširdūs, audringi...

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President Šio banko direktorių tarbyboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Snauna ir adv. Jonas J. Grgaus. Reikau su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000 Current dividend 5 1/4% on all accounts. Dabar moka 5 1/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 Prašau pratęsti prenumeratą 1969 metams.

Vardas ir pavardė Adresas DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventu, moka \$8.00. Už kalendorių \$ Siunčiu už prenumeratą \$ Spaudai paremti \$ Siunčiu skolą už m. \$

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

HELP WANTED CAKE BAKER Salary \$250 — 6 days all around GREENPOINT B'KLYN Call 383-9288

SEWING MACHINE OPERATORS Experienced on single needle and multiple machines. Steady work — nice working conditions. SWITLIK PARACHUTE CO. 1325 E. State St. Trenton, N.J. 609 - 587-3300 Ask for Mr. RICHARD SWITLIK, Jr.

BOOKKEEPER — strong assistant. Payroll experience. Willing to handle detail work. Quick and accurate. Pleasant air conditioned office — downtown area. JARC REALTY 233-2662.

ATTENTION!! WALGREEN'S NEW LAFAYETTE PLAZA STORE Applications being accepted for full time or part time positions. WALGREEN'S beautiful new "Grillroom" • HOSTESSES • WAITRESSES • COUNTER and COUNTER CASHIER • FRY COOKS • BUS BOYS Excellent starting salary plus many outstanding Company benefits. Apply in person to MR. J. MARCHESE 9 AM - 4 PM La Fayette Plaza Bridgeport, Conn.

WALGREEN'S NEW LAFAYETTE PLAZA STORE Applications being accepted for full time or part time positions • PHARMACISTS • MERCHANDISE MEN • STOCK MEN • CAMERA SALES • DRUG CLERK • COSMETICIANS • CASHIER • BOOKKEEPER • INVENTORY CONTROL Excellent starting salary plus many outstanding Company benefits. Apply in person to MR. J. MARCHESE 9 AM - 4 PM La Fayette Plaza Bridgeport, Conn.

SERVICE

GENERAL AUTO BODY SERVICE Open from 7 AM to 6 PM Over 30 years of experience Ferry Ave & Fillmore Street Camden N.J. Call 609 - 966-8678

EXP CARPENTRY FINISHED BASEMENTS Wood Paneling Ceilings Closets All work guaranteed Call 24 Hours 335-5995

Microscopic Office Cleaning Co. w. 25 yrs experience. Modern methods & equipment. Train our personnel in newest methods. Specialize accounting for office cleaning. We save on paper work, time & money. 10% discount. Call 372-5937 or write 1818 Anthony Ave. Bronx, N.Y.

Once in a lifetime litter, gigantic from 2 of the world's largest German Shepherd's. 10% discount to firemen and policemen. From \$75-\$350. Aachen German Shepherd's, Inc. 171-09 Northern Blvd. Flushing N.Y. — FL 9-4080.

H. W. MALE Automotive Used Car recondition man and maintenance man for used car lot. Excellent salary plus fringe benefits 40 hrs week plus overtime Call Mr. Tim Byrne — Vince Byrne Chevrolet, 251 Main St. Mt. Kisco, N.Y. 914 MO 6-5144

PORTERS — NITE SHIFT 8 PM to 4 PM & 11 PM to 7 AM Steady jobs for large restaurant — good salary excellent benefits and free meals for International Hotel J.F.K. Airport. Call 995-9000 ask for Mr. Gus.

EXP CLICKER Salary open Fringe benefits MAJESTIC LOOSE LEAF INC. 824 Bergen Street Brooklyn N.Y. Call ST 9-0100

H. W. FEMALE Sewing Machine Operators experienced on Single Needle & Multiple Machines. Steady work — nice working conditions. Switlik Parachute Co. 1325 East State St. Trenton, N.J. (609)587-3800 — ask for Mr. Richard Switlik, Jr.

BOOKKEEPER Good Typist essential; diversified duties. Small pleasant engineering office. Excellent salary and opportunity. Brooklyn 622-5244.

CLERICALS Must have figure aptitude. We have several interesting openings in a variety of departments. Attractive modern offices Convenient to all transit Interesting shopping area Generous Co. paid benefits 25 pleasant working hours For appointment please call 675-3100 — Ext. 25

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
 Spaustuve ..... GL 2-6916
 Redakcija ..... GL 5-7281
 Administracija ..... GL 2-2923

Vasario 16 minėjimas New Yorke įvyks vasario 16 Webster Hall iškilmių salėje, Manhattan, N.Y. Minėjimą ruošia New Yorko Lietuvių Taryba, kuriai pirmininkauja dr. Antanas Skėrys. Pagrindiniu kalbėtoju bus dr. Domas Jasaitis, o meninę programą atliks solistė Violeta Balčiūnienė-Čižauskaitė iš Bostono, Apreiškimo parapijos choras iš Brooklyno ir tautinių šokių grupė iš New Yorko. Chorui vadovaus muz. A. Kačanauskas, o tautinių šokių grupei — J. Matulaitienė. Prashoma niekur kitur nepasizadėti tai popietei.

Maironio mokyklos tėvų komitetas vaidintojų ir rengėjų vardu prašo visus svečius atvykti į vaidinimą — Miegančioji gražuolė — sausio 19, sekmadienį, punktualiai 4 v. popiet, nes su jaunaisiais artistais nebus galima vėlintis. Be to, komitetas su malonumu praneša, kad ir taip gražių loterijų dar praturtinti pažadėjo savo meno kūriniais: V. Ignas, R. Ingelevičienė, J. Sodaitis, V. Kulpavičius ir M. Jankauskas. Loterija bus po vaidinimo.

Ona Kunradienė iš Syoset, L.I., Darbininko skaitytoja, 66 metų amžiaus, mirė sausio 13, laidojama iš Angelų Karalienės bažnyčios Brooklyne sausio 17. Šermentimis rūpinasi Shalins Funeral Home, Woodhavene. Paliko liūdinčius du sūnus: Antaną ir Albertą, kurie maloniai globojo sergančią motiną.

ZUVO LIETUVIS
 Stasys Danisevičius, gyvenęs 91-03 86 Dr. Woodhavene, pirmadienio vakarą, sausio 13, prieš vidurnaktį ties Union Av. ir Grand Street sankryža buvo užkliudytas automobilio ir sunkiai sužeistas. Mirė Green Point ligoninėje sausio 14 rytą. Laidojamas iš Angelų Karalienės bažnyčios sausio 18, šeštadienį, 10 val. ryto Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime paliko seserį Oną Woodhavene. Šermentimis rūpinasi Shalins Funeral Home, Tel. VI 7-4499.

Afitaisme. Praeitame Darbininko numeryje ALT S-gos 11-tas Richmond Hill skyrius įdėjo užuojautą, į kurią įsibrovė korektūros klaida. Už klaidą atsiprašome, o užuojautą pakartojame.

Vladas ir Elzė Barčiauskai, iš Woodhaveno, pakviesti dalyvauti prezidento Richard M. Nixono ir viceprezidento Spiro T. Agnew inauguracijoje. Be pačių inauguracijos iškilmių jau nuo sausio 18 prasideda įvairūs rengimai, kurie tęsiasi iki sausio 20. Tuose rengimuose pakviesti dalyvauti ir Barčiauskai. Jie gavo visą eilę laišku, kviečiančių bei raginančių dalyvauti šiose didelėse iškilmėse. Tarp kviečiančių buvo ir Pensylvanijos gubernatorių, būsimas transporto departamento sekretorius.

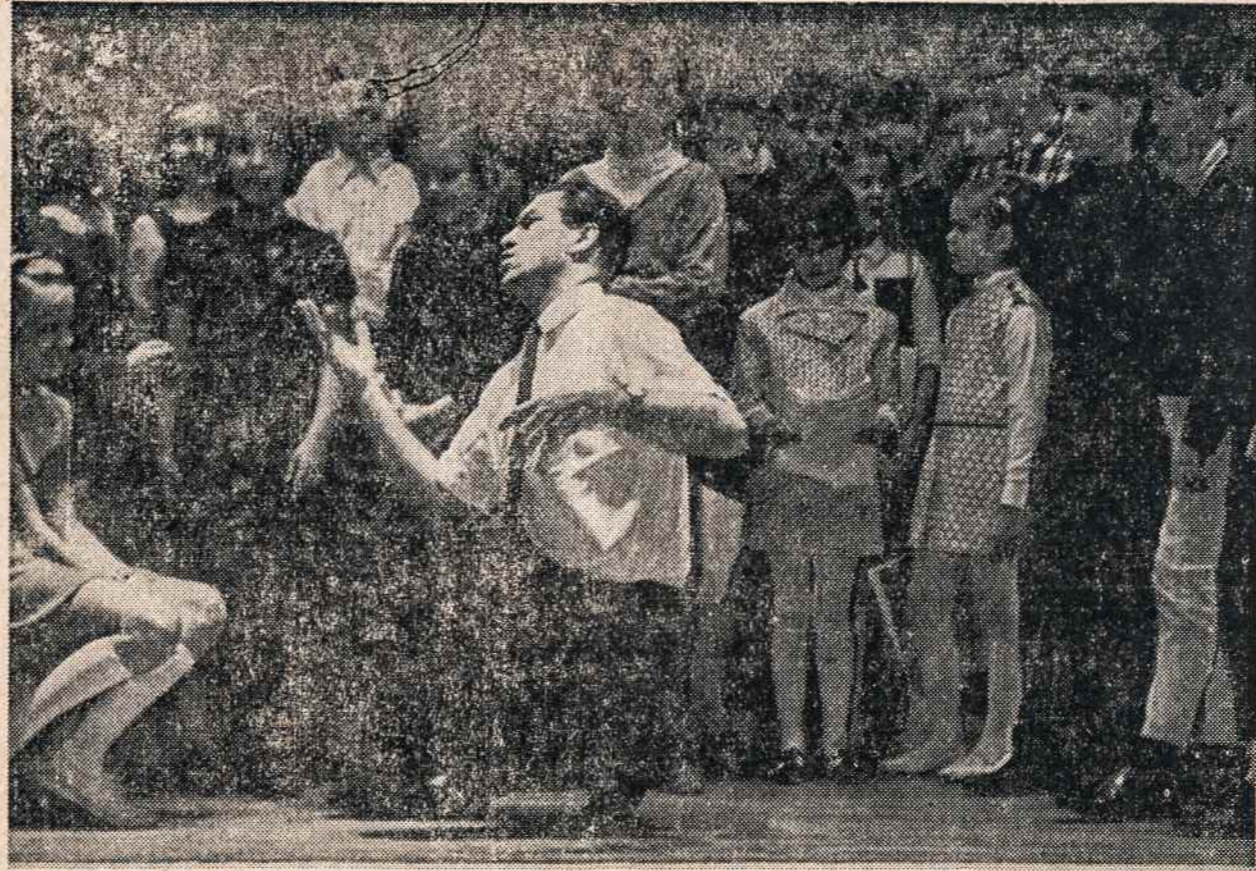
Vladas Barčiauskas yra dalyvavęs Eisenhowerio ir Nixono inauguracijoje bei ta proga rengtuose rengimuose. Nuo 1940 artimai bendradarbiauja su respublikonais, žymiais jų vadais. Rinkimų metų išklauso ma jo nuomonę platformos klausimais, aptariamos kitos problemos. Rinkimų metų jis reiškiasi ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų sluoksniuose.

Nijolei ir Jonui Ulėnams gruodžio 12 gimė dukra, kuriai duotas Vaivos-Vakarės vardas. Ulėnai gyvena Plainview, N.Y.

Julija Vyšniauskaitė gruodžio 10 atvyko iš Miuncheno, Vokietijos, į Jungtines Amerikos Valstybes. Apsigyvenusi Woodhavene, N.Y., pradėjo dirbti J. Tautose. Prieš porą metų, kai buvo jaunimo kongresas, ji taip pat lankėsi Amerikoje ir buvo Vokietijos lietuvių jaunimo delegatė.

Julija Vyšniauskaitė, atvykusi iš Miuncheno, Vokietijos ir apsigyvenusi New Yorke.

Maironio šeštadieninė mokykla šį sekmadienį, sausio 19, vaidina "Miegančiąją gražuolę". Nuotraukoje — repetitijų metu režisierius Tadas Alinskas moko vaikus vaidinti.

Kun. dr. Stasys Valiušaitis išsikėlė į Hamiltoną ir ten dirba lietuvių parapijoje, kuriai vadovauja prel. J. Tadarauskas.

Už a.a. Juozo Navicko sielos mišios bus šį šeštadienį, sausio 18 d., 10 val. r. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po mišių Cypress Hills kapinėse švenčinamas paminklas. Draugai, artimieji ir pažįstami kviečiami dalyvauti pamaldose.

Albinas ir Ieva Trečiokai iš Orange, N.J., savo 75-rių metų amžiaus jubiliejaus proga, Darbininko spaudos reikalom prisuntė auką 25 dol. Administracija reiškia padėką ir kartu linki ilgų ir sveikų metų.

Lietuvos vyčių 41 kuopos dešimtmečio minėjimo komitetas ir jo pirmininkė Joana Mažeikaitė nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams ir svečiams, atsilankiusiems į jų šventę.

PATERSON, N.J.
 JAV LB rytinio pakraščio apygardų bei apylinkių pirmininkų suvažiavimas įvyks šį savaitgalį, sausio 18-19. Suvažiavimas prasideda šeštadienį, sausio 18 d. 2 v. popiet. Sv. Kazimiero parapijos salėje, 130 Lafayette St. Paterson, N. J. Bus svarstoma apygardų veikla, organizaciniai reikalai, lėšų telkimas LB veiklai, apylinkių valdybų veikla ir kiti aktualūs LB reikalai.

Visi LB apygardų bei apylinkių pirmininkai kviečiami dalyvauti. Suvažiavimas atviras, visi suinteresuoti LB veikla maloniai kviečiami suvažiavime dalyvauti.

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmokyti ir interesuotis apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pagėdaujama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

Woodhavene sekcijoje išnuomojamas kambarys su visais patogumais, galima naudotis virtuve. Teirautis vakarais po 6 val. tel. 296-6860.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Linden, N. J.—Gruodžio 8 Lietuvių parko salėje įvyko N. Y. ir N. J. apskrities susirinkimas. Seimininkais buvo 113 kuopa. Susirinkimą sukvietė pirmininkas Larry Janonis, malda sukalbėjo dr. J. Stukas. Perskaitytas pereito susirinkimo protokolas.

Daug laiko skirta šių metų vyčių seimui, kuris bus rugpjūčio 21-25 Robert Treat viešbutyje Newark. Seimą globoja New Yorko ir New Jersey apskrities.

Mandatų komisija pranešė, kad susirinkime atstovaujamos 6 kuopos. Mary Kober kalbėjo apie biuletenio leidimą, ir visi nubalsavo tam reikalui paskirti 50 dol.

Metinius komunjijos pusryčius rengia ir globoja 109 kuopa iš Great Necko. Pusryčiai bus kovo 9 Maspeth.

Kalbėta apie jaunųjų vyčių veiklą šioje apylinkėje. Dr. J. Stukas trumpai papasakojo, ką veikia centro valdyba.

Visos kuopos skatinamos paminėti Lietuvos nepriklausomybę atstatymo 51 metų sukaktį.

1969 valdybą sudaro: kun. Petras Zemeikis — dvasios vadovas, pirm. Larry Janonis, vicepirm. Edward Schmidt ir Virginia Dutkus, sekretoriai Dorothy Dutkus ir Mary Stonis, išd. Joanne Schmidt, išd. globėjas Kazys Šipaila, Lietuvos reikalams Charles Strolis ir Šipaila, ritualo — Joseph Boley, Mary Stonis ir Larry Janonis, kultūros reikalams — Mildred Grinewich, Alexander Wesley, informacijos reikalams — F. Vaškas ir Helen Kulber, dvasiniam reikalams — kunigas Zemeikis, Mary Kober ir Josephine Zukas.

Susirinkimas baigtas malda. Prisimintas maldoje ir prel. M. Kemežis.

Baigdamas šių eilučių autorius nuoširdžiai dėkoja Draugui, Darbininkui ir Garsui, kurie metu bei gyvyje skelbė žinias iš vyčių veiklos. Visiem taip pat linki laimingų ir gražių Naujųjų Metų.

F.V.

Mirė vargonininkas Jonas Brundza

Sausio 10 mirė buvęs ilgametis šv. Jurgio parapijos vargonininkas Jonas Brundza. Buvo pašarvotas Kearns Funeral Home, palaidotas antradienį sausio 14, iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios šv. Jono kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1889 liepos 14 Piliakalniškių kaime, Šunskų valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Muzikos mokėsi iš J. Bendoriaus Marijampolėje ir Varšuvoje. Pirmojo pasaulinio karo metu gyveno Voroneže ir ten mokėsi muzikos mokykloje. 1918 grįžo į Lietuvą. Buvo pirmasis Kauno igulos dainavimo mokytojas.

Į Ameriką atvyko 1923 gegužės 1. Trumpai pabuvęs Pensylvanijoje, tais pačiais metais atsikėlė į Brooklyną ir čia visą laiką vargoninkavo šv. Jurgio parapijoje.

Antskčiau jis yra plačiai veikęs, vadovavęs choram, surengęs per šimtą koncertų. Rašė ir spaudoje, pasirašydamas J. Pabalino, J. Piliakalnio, J. Kapso slapyvardžiais. 1936 išleido J. Žilevičiaus parašytą monografiją apie Česlovą Sasnauską.

Parengimai New Yorke

Sausio 19, sekmadienį — Maironio mokyklos Kalėdų eglutė, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y. Rengia Maironio mokykla.

Vasario 8, šeštadienį — Užgavėnių vakaras, Rengia New Yorko ateitininkai Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Vasario 9, sekmadienį — Užgavėnių balius Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Kovo 2, sekmadienis — Kaziuko mugė Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rengia New Yorko skautai.

Kovo 23, sekmadienį — Knygos LITHUANIA, Geručio surengtuo veikalo anglų kalba, pristatymas lietuvių visuomeni, 2 val. p.p., Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven; rengia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Balandžio 13, sekmadienį — Velykų stalas, Knights of Columbus salėje, 616 Jamaica Ave. Rengia New Yorko Liet. Moterų Klubas.

Balandžio 19, šeštadienį — Operetės choras rengia savo sukakties 50 metų jubiliejų St. Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.

Gegužės 3, šeštadienį — Pavasario šokiai Maspetho piličių klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Numatomas parengimas pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418, Telef. HI 1-9720.

BOSTONO ŽINIOS

South Bostono Lietuvių Piličių Draugijos mėnesinis susisaukusio 16, 8 val. vak., savo namo antrame aukšte. Susirinkime bus prisaidinta nauja 1969 metų draugijos valdyba: S. Drevinskas — pirm., L. Švelnis — vicepirm., A. Matjoška — protokolų sekr., A. Druzdis — finansų sekr., E. Ketvirtis — išdėtininkas, J. Markelionis — maršalka, P. Mučinskas, A. Keturakis ir H. Čepas — kontrolės komisija. Direktorių taryba: adv. J. J. Grigalus, J. Lubinas, R. Lesčinskas, A. Andriulionis, J. Šilalis, O. Ivaškienė ir G. Karosas. Po susirinkimo naujoji draugijos vadovybė pavaišins susirinkimo dalyvius alučiu ir kavute su pyragaičiais. Nors

keltuvas jau užbaigtas ir puikiai veikia, bet dar yra likusi didelė skola, kurią draugijos nariai turėsime išmokėti. Jei kas iš draugijos narių norėtų prie elevatoriaus vajuos prisidėti, kviečiamas nelaukit. Elevatoriaus fondatorių lenta su pavardėmis dar nepadaryta. Kiekvieną trečiadienį nuo 4 iki 6 val. vakaro turime "Happy Hour". Tas dvi valandas degtinė ir alus nupiginta vienu trečdaliu. Be to, duodamos lietuviškos pupos. Malonėkite pasinaudoti šia proga ir ateiti pasitikrinti. — S.K.G.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas šiemet rengiamas vasario 16 d. 2 v. popiet Liet. Piličių Draugijos salėje.

Lietuvių Fondo Bostono vajuos komitetas, baigdamas jubiliejinius metus, išsiuntinėjo atsiskaitymus, kviesdamas įsijungti į Fondo eiles. Pirmasis iš jų atsiliepė inž. Kazys Daugėla ir solistė Stasė Daugėlienė. Jie gyvena New Hampshire vėbėje, bet dažnai atvyksta į Bostoną. Inž. K. Daugėla priklauso AL Inžinierių S-gos Bostono skyriui.

Elliot Richardsoną naujasis prezidentas Nixonas pakvietė į valstybės sekretoriaus pavaduotojus. Richardsonas yra Mass. valstybės generalinis prokuroras. Jis gerai pažįsta lietuvius. Kai buvo renkamas į vicegubernatorių, o vėliau į generalinius prokurorus, jam daug dirbo Felicija Grendelytė, Lietuvos konsulo A. Shallnos sekretorė, ir Feliksas Zaleskas. Jie nišjos vadovai. Richardson visabuvo lyg ir rinkimines kampaniada buvo mielas lietuviams, niekada kviečiamas neatsisakė apsilankyti lietuvių susirinkimuose, save laiko lietuvių draugu ir mūsų reikalus supranta. Daug kartų yra pasisakęs prieš Lietuvos okupaciją. Būdamas valstybės sekretoriaus pavaduotoju, galės daugiau pasitarnauti žmonijai ir mums lietuviams bei Lietuvai. Bostonas Washingtonui davė nemažą žmonių. Šiuo kartu Mass. gubernatorių John Volpe pakviestas transporto sekretorium, Henry Lodge—Vietnamo taikos derybų pirmininku, Henry Kissinger — prezidento patarėju saugumo reikalams, Daniel Moynihan — patarėju miestų tvarkymo reikalams ir eilė patarėjų iš Harvardo ir M.I.T. universitetų. Atstovų rūmų pirmininku yra bostonietis John J. McCormack, Edward Kennedy išrinktas demokratų senato pirmininko pavaduotoju.

Ateitininkų sendraugių susirinkimas įvyko sausio 5 Kalėdžių bute. Paskaitą skaitė prel. V. Balčiūnas apie Vatikano II susirinkimo nutarimus. Jis yra Vatikano susirinkimo dokumentų vertėjas į lietuvių kalbą. Tų dokumentų jau išleisti du tomai, greitai pasirodys trečiasis, tad jis yra gerai susipažinęs su visais nutarimais. Prelegentas kalbėjo apie dabar susidariusią maišatį ir atkreipė dėmesį, kad katalikam inteligentam jau reikia vertinti kritiškai ir glaudžiai laikytis Bažnyčios. Diskusijose dalyvavo B. Paliulis, J. Vembrė, dr. P. Kaladė, dr. J. Girnius ir Pr. Pauliukonis.

Susirinkime išrinkta nauja ateitininkų sendraugių valdyba. Senojoje valdyboje buvo: pirmin. Pr. Pauliukonis, vicepirm. O. Girniuvienė, sekretorė Br. Vasiene, išd. V. Kulbokiene ir valdybos narė J. Barūnienė. Naujai išrinkta valdyba parengimo pasiskirstė: pirm. V. Kulbokas, vicepirm. dr. J. Navickas, sekretorė R. Petronienė, išdėtininkas J. Vembrė, valdybos narė Pr. Kaladienė.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Šešplaukis. Įskaityta: Be motinos, Gyvenimas, Gimtasis sodžius, Svetur, Jaunystė, Pabudau, Joninės, Daina be laukų, Po tėvelio kepure, Metai, Kraštas, Nemarioji legenda, Vakaras, I Nemuna, Pūgos, Žmogus, kuris gyvena, Brolis ir sesuo, Trečioji žaidza, Ryto čilbėjimas ir k. Mono, kaina 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių dainų rinkinys. Anūku, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtučių, Sekminių ir Gardus alutis valsai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kaina 5 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Kariškas vaizdai, Lie-tuvaite, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrotai, Gegužinė polkutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroj nuskendo mano meilė. Mono, kaina 5 dol.

A. Šabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — fokstrotas, Pasakykite mergelėi — tango, Sunku gyventi — valsas, Pasakė — tango, Varpų daina — tango, Mano svajonė — valsas, Neliūdėk, motule — tango, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėle — valsas, Mariu-Marytė — valsas, Senjorita — valsas ir Saulėta diena—valsas. Mono kaina 5 dol.

G. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Išdykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolėle žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Įrekoruota Australijoje su orkestru. Mono, kaina 6 dol.

V. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Išdykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolėle žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Įrekoruota Australijoje su orkestru. Mono, kaina 6 dol.

Naurojus Plokšteles
 G. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Išdykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolėle žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Įrekoruota Australijoje su orkestru. Mono, kaina 6 dol.

A † A
IEVAI BALTUVIENEI
 mirus,
 vyrui inž. Jonui Baltui gilia užuojautą reiškia
 ALT S-gos 11-tas Richmond Hill skyrius

VISI, DIDELI IR MAŽI, į
MAIRONIO M-LOS VAIDINIMĄ!
 sausio 19 d., sekmadienį
 APREIŠKIMO PARAPIJOS D. SALĖJE
 rašyt. P. Jurkaus surimuotas 6 pav. jaunimui vaidinimas
Miegančioji Gražuolė
 Vaidinime dalyvauja net 45 jauni artistai, kuriuos spalvingam pasirodymui paruošė akt. T. Alinskas ir mokyt. J. Matulaitienė.
 Po vaidinimo tradicinė mugė — laimėjimai, loterijos, bufetas, žaidimai ir kiti marmugnai ••• Širdingai esate kviečiami!
 Pradžią 4 val. — Iėjimo auka 1 ir 2 dol.

A † A
SOFIJAI SMETONIENEI
 mirus, dukrą Mariją Valušienę ir jos vyrą, sūnų Julijų Smetoną ir jo šeimą, seserį Jadvygą Tubelienę giliai užjaučia ir drauge liūdi
 Moterų Vienybės narės ir valdyba

Brangiai ir neužmirštamai, mielai sūnau krikšto motinai
 A † A
SOFIJAI SMETONIENEI
 mirus, jos dukrą Mariją Valušienę, sūnų Julijų ir jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdi.
 Juozė Kibirskienė ir vaikai — Irena Vilgaliene ir Justas